Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
YVES'A BOTA
przedstawiona w dniu 17 września 2015 r.[1]

Sprawy połączone C-659/13 i C-34/14

C & J Clark International Ltd (C-659/13)
przeciwko
The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs
{wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez First-tier Tribunal (Tax Chamber) [sąd pierwszej instancji (izba podatkowa), Zjednoczone Królestwo]}
i
Puma SE (C-34/14)
przeciwko
Hauptzollamt Nürnberg

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Finanzgericht München (sąd finansowy w Monachium, Niemcy)]

Odesłanie prejudycjalne — Dumping — Ważność rozporządzenia (WE) nr 1472/2006 — Przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzących z Chin i Wietnamu

1. W ramach niniejszych spraw Trybunał jest proszony o orzeczenie, czy należy stwierdzić nieważność rozporządzenia Rady (WE) nr 1472/2006 z dnia 5 października 2006 r. nakładającego ostateczne cła antydumpingowe oraz stanowiącego o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Wietnamu[2] w szczególności z uwagi na fakt, że Komisja Europejska nie zbadała wniosków o traktowanie na zasadach rynkowych (zwane dalej „MET") złożonych przez producentów eksportujących w Chinach i Wietnamie. Trybunał będzie musiał również orzec o konsekwencjach takiej nieważności.

I – **Ramy prawne**

A – *Prawo międzynarodowe*

2. Porozumienie w sprawie stosowania art. VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. (WTO-GATT 1994)[3] zawarte jest w załączniku 1A do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO)[4].

1 — Język oryginału: francuski.

2 — Dz.U. L 275, s. 1, zwane dalej „spornym rozporządzeniem".

3 — Dz.U., L 336, s. 103, zwane dalej „porozumieniem antydumpingowym".

4 — Porozumienie podpisane w Marrakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 r. i zatwierdzone decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336, s. 1).

3. Artykuł 6.10 porozumienia antydumpingowego stanowi, co następuje:

„Władze będą określać z reguły margines dumpingu w sposób indywidualny dla każdego znanego eksportera lub producenta produktu objętego dochodzeniem. W przypadkach gdy liczba eksporterów, producentów, importerów lub kategorii towarów jest na tyle duża, że taki sposób określenia marginesu dumpingu jest praktycznie niemożliwy, władze mogą ograniczyć badanie bądź do odpowiedniej liczby zainteresowanych stron lub produktów przy zastosowaniu normalnych prób statystycznych na podstawie informacji dostępnych władzom w chwili dokonywania selekcji, bądź do maksymalnie dużej wielkości wywozu z danego kraju, która może być praktycznie objęta badaniem".

4. Zgodnie z art. 9.2 tego porozumienia:

„Jeśli cło antydumpingowe jest nałożone na jakiś produkt, będzie ono pobierane we właściwej wysokości w każdym przypadku, w sposób niedyskryminacyjny, w przywozie tego towaru ze wszystkich źródeł uznanych za stosujące dumping i wyrządzające szkodę, z wyłączeniem przywozu z tych źródeł, z których przyjęto zobowiązania cenowe w rozumieniu niniejszego porozumienia. Władze określą dostawcę lub dostawców danych produktów. Jeśli jednak wielu dostawców z jednego kraju jest objętych postępowaniem i jest praktycznie niemożliwe określenie wszystkich dostawców, władze mogą ograniczyć się do określenia kraju dostawcy. Jeśli wielu dostawców z więcej niż jednego kraju jest objętych postępowaniem, władze mogą określić bądź wszystkich dostawców, bądź, gdy to jest praktycznie niemożliwe, wszystkie kraje dostawców".

B – *Prawo Unii*

1. Kodeks celny

5. Artykuł 236 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny[5] stanowi, co następuje:

„1. Należności celne przywozowe lub wywozowe podlegają zwrotowi, gdy okaże się, że w chwili uiszczenia kwota tych należności nie była prawnie należna lub że kwota ta została zaksięgowana niezgodnie z art. 220 ust. 2.

Należności celne przywozowe lub wywozowe podlegają umorzeniu, gdy okaże się, że w chwili zaksięgowania kwota tych należności nie była prawnie należna lub że kwota ta została zaksięgowana niezgodnie z art. 220 ust. 2.

Należności nie podlegają zwrotowi ani umorzeniu, w przypadku gdy fakty, które doprowadziły do zapłacenia lub zaksięgowania kwoty prawnie nienależnej, są wynikiem świadomego działania osoby zainteresowanej.

2. Należności celne przywozowe lub wywozowe są zwracane lub umarzane po złożeniu wniosku przed upływem trzech lat, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o tych należnościach. Wniosek należy złożyć we właściwym urzędzie celnym.

Termin ten może zostać przedłużony, jeżeli osoba zainteresowana udowodni, iż ze względu na nieprzewidziane okoliczności lub działanie siły wyższej nie mogła złożyć wniosku w terminie.

Organy celne dokonują zwrotu lub umorzenia z urzędu, gdy same przed upływem tego terminu stwierdzą, że zaistniała jedna z okoliczności określonych w ust. 1 akapit pierwszy i drugi".

5 — Dz.U. L 302, s. 1, zwany dalej „kodeksem celnym".

2. Rozporządzenie podstawowe

6. Rozporządzenie Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej [6] dokonuje transpozycji zasad antydumpingowych zawartych w porozumieniu antydumpingowym. W tym celu wprowadza ono przepisy dotyczące w szczególności wyliczania marginesu dumpingu, wszczęcia i przebiegu postępowania, wprowadzenia środków tymczasowych i ostatecznych oraz okresu trwania i przeglądu środków antydumpingowych.

7. Artykuł 1 rozporządzenia podstawowego stanowi:

„1. Cło antydumpingowe może zostać nałożone na każdy produkt przywieziony po cenach dumpingowych, którego wprowadzenie do wolnego obrotu we Wspólnocie powoduje szkodę.

2. Produkt uznaje się za przywieziony po cenach dumpingowych, jeżeli jego cena eksportowa do Wspólnoty jest niższa od porównywalnej ceny produktu podobnego, ustalonej w kraju wywozu w zwykłym obrocie handlowym.

[…]”.

8. Artykuł 2 tego rozporządzenia stanowi, co następuje:

„A. Wartość normalna

1. Podstawą obliczenia wartości normalnej są zwykle ceny uiszczone lub należne w zwykłym obrocie handlowym przez niezależnych nabywców w kraju wywozu.

Jednakże jeżeli eksporter w kraju wywozu nie produkuje lub nie sprzedaje podobnych produktów, normalna wartość może zostać ustalona na podstawie cen innych sprzedawców lub producentów.

Ceny między stronami, co do których wydaje się, że są ze sobą powiązane, lub że zawarły między sobą porozumienia kompensacyjne, mogą nie zostać uznane za obowiązujące w zwykłym obrocie handlowym oraz mogą nie zostać wykorzystane do ustalenia wartości normalnej, o ile nie zostanie wykazane, iż powiązanie to nie wywiera wpływu na te ceny.

W celu ustalenia, czy dwie strony są powiązane, można wziąć pod uwagę definicję stron powiązanych określoną w art. 143 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia […] nr 2913/92[7].

2. Sprzedaż produktu podobnego, z przeznaczeniem na konsumpcję krajową, zazwyczaj wykorzystuje się do ustalenia wartości normalnej, jeżeli stanowi ona 5% lub więcej wielkości sprzedaży danego produktu do Wspólnoty.

Jednakże możliwe jest także wykorzystanie niższej wielkości sprzedaży, jeżeli, na przykład, żądane ceny zostaną uznane za reprezentatywne dla danego rynku.

6 — Dz.U. L 56, s. 1, sprostowanie Dz.U. 2000, L 263, s. 34. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem Rady (WE) nr 2117/2005 z dnia 21 grudnia 2005 r. (Dz.U. L 340, s. 17) (zwane dalej „rozporządzeniem podstawowym”).

7 — Dz.U. L 253, s. 1.

3. W przypadku gdy sprzedaż produktu podobnego w zwykłym obrocie handlowym nie istnieje lub jest niewystarczająca, lub gdy z powodu określonej sytuacji rynkowej sprzedaż ta nie pozwala na dokonanie właściwego porównania, wartość normalną produktu podobnego oblicza się w oparciu o koszt produkcji w kraju pochodzenia, powiększony o uzasadnione koszty sprzedaży, koszty ogólne i administracyjne oraz kwotę zysku lub w oparciu o ceny eksportowe w zwykłym obrocie handlowym do właściwego państwa trzeciego, pod warunkiem że ceny te są reprezentatywne. Domniemywa się, że określona sytuacja rynkowa przedmiotowego produktu w rozumieniu poprzedniego zdania powstaje między innymi w przypadku, w którym ceny są sztucznie zaniżone, gdy istnieje istotny handel barterowy lub gdy istnieją inne uzgodnienia dotyczące przetwarzania na warunkach niekomercyjnych.

4. Sprzedaż podobnego produktu na rynku wewnętrznym kraju wywozu i sprzedaż towarów na wywóz do państwa trzeciego po cenach niższych od jednostkowych (stałych i zmiennych) kosztów produkcji i kosztów sprzedaży, kosztów ogólnych i administracyjnych, mogą nie być traktowane jako dokonane w zwykłym obrocie handlowym z uwagi na cenę i mogą zostać pominięte przy ustalaniu normalnej wartości wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że sprzedaż ta występowała w dłuższym okresie i w znacznych ilościach oraz po cenach uniemożliwiających zwrot wszystkich kosztów w uzasadnionym terminie.

Jeżeli ceny niższe od kosztów w momencie sprzedaży przewyższają średnie ważone koszty przypadające na okres postępowania, ceny te uważa się za umożliwiające zwrot kosztów w uzasadnionym terminie.

Za dłuższy okres uznaje się zwykle okres jednego roku, a w żadnym przypadku nie jest to mniej niż sześć miesięcy, zaś sprzedaż poniżej kosztów jednostkowych w tym okresie uznaje się za dokonaną w znacznych ilościach, jeżeli zostanie stwierdzone, że średnia ważona cena sprzedaży jest niższa od średniej ważonej kosztów jednostkowych lub że wielkość sprzedaży poniżej kosztów jest nie mniejsza niż 20% sprzedaży wykorzystywanej do ustalania wartości normalnej.

5. Koszty oblicza się zazwyczaj w oparciu o zapisy księgowe przechowywane przez stronę postępowania, pod warunkiem że zapisy te są zgodne z zasadami rachunkowości powszechnie przyjętymi w danym kraju oraz zostanie wykazane, że zapisy te właściwie dokumentują koszty związane z produkcją i sprzedażą produktu objętego postępowaniem. Jeżeli koszty związane z produkcją i sprzedażą produktu stanowiącego przedmiot dochodzenia nie są stosownie odzwierciedlone w zapisach zainteresowanej strony, są one dostosowywane lub ustalane na podstawie kosztów innych producentów lub eksporterów w tym samym kraju lub, w przypadku gdy takie informacje nie są dostępne lub nie mogą być wykorzystywane, na każdej innej stosownej podstawie, łącznie z informacjami z innych reprezentatywnych rynków.

Przedstawione dowody właściwej alokacji kosztów są brane pod uwagę, pod warunkiem że wykazane zostanie stosowanie takiej alokacji w przeszłości. Przy braku właściwszej metody pierwszeństwo ma alokacja kosztów oparta na obrocie. Koszty dostosowuje się odpowiednio, uwzględniając te niepowtarzające się elementy kosztów, które wpływają na produkcję przyszłą lub obecną, jeżeli nie zostały one już uwzględnione w alokacji kosztów omawianej w niniejszym akapicie.

W przypadku gdy na koszty występujące w części okresu na zwrot kosztów wpływa wykorzystanie nowych środków produkcyjnych wymagających znacznych nakładów inwestycyjnych i niskie wykorzystanie mocy produkcyjnych, które wynikają z operacji rozruchu mających miejsce w okresie objętym postępowaniem lub w jego części, średnie koszty fazy rozruchu są kosztami mającymi zastosowanie, zgodnie z powyższymi zasadami alokacji, pod koniec takiej fazy, w takiej wysokości i w tym okresie są zawarte w średnich kosztach ważonych określonych w ust. 4 akapit drugi. Okres fazy rozruchu ustala się w odniesieniu do warunków działania danego producenta lub eksportera, ale nie może on przekroczyć odpowiedniej początkowej części okresu na zwrotu kosztów. Dla potrzeb tego dostosowania kosztów występujących w okresie badanym, informacje dotyczące fazy rozruchu wykraczającej poza okres badany bierze się pod uwagę wyłącznie w przypadku ich przekazania przed wizytami weryfikacyjnymi i przed upływem trzech miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

6. Wysokość kosztów sprzedaży, kosztów ogólnych i administracyjnych oraz zysku ustala się w oparciu o faktyczne dane dotyczące produkcji i sprzedaży produktów podobnych przez producenta lub eksportera objętego postępowaniem w zwykłym obrocie handlowym. W przypadku gdy ustalenie tych wielkości nie jest możliwe na takiej podstawie, mogą być one ustalone w oparciu o:

a) średnią ważoną faktycznych wielkości określonych dla innych eksporterów lub producentów objętych postępowaniem w odniesieniu do produkcji i sprzedaży produktu podobnego na rynku wewnętrznym w kraju pochodzenia;

b) faktyczne wielkości stosowane do produkcji i sprzedaży w zwykłym obrocie handlowym tej samej ogólnej kategorii produktów danego eksportera lub producenta na rynku wewnętrznym w kraju pochodzenia;

c) inną uzasadnioną metodę, pod warunkiem że ustalona przy jej stosowaniu kwota zysku nie przekroczy zysku zwykle uzyskiwanego przez innych eksporterów lub producentów przy sprzedaży tej samej kategorii produktów na rynku wewnętrznym w kraju pochodzenia.

7.

a) W przypadku przywozu z krajów nieposiadających gospodarki rynkowej […] normalną wartość określa się w oparciu o cenę lub wartość skonstruowaną w warunkach gospodarki rynkowej państwa trzeciego lub cenę z takiego kraju przeznaczoną dla innych krajów, łącznie ze Wspólnotą, a w przypadku, gdy jest to niemożliwe, w oparciu o inną uzasadnioną metodę, w tym na podstawie ceny faktycznie płaconej lub należnej we Wspólnocie za produkt podobny, gdy jest to niezbędne, odpowiednio zmodyfikowanej tak, aby uwzględniała odpowiednią marżę zysku.

   […]

b) W odniesieniu do postępowań antydumpingowych dotyczących przywozu z Chińskiej Republiki Ludowej, Wietnamu […] wartość normalna będzie określana zgodnie z ust. 1–6, w wypadku wykazania, na podstawie właściwie uzasadnionych wniosków przedstawianych przez jednego lub wielu producentów poddanych postępowaniu oraz zgodnie z kryteriami i procedurami określonymi w lit. c), że warunki gospodarki rynkowej przeważają w stosunku do tego producenta lub producentów pod względem produkcji i sprzedaży podobnego, odnośnego towaru. Jeśli wyżej wspomniana sytuacja nie będzie miała miejsca, stosuje się zasady określone w lit. a).

c) Wniosek na mocy lit. b) składa się w formie pisemnej oraz zawiera wystarczające dowody, że producent działa w warunkach gospodarki rynkowej, to jest w takich warunkach, gdzie:

   — decyzje przedsiębiorstw dotyczące cen, kosztów i nakładów, włączając na przykład surowce, koszty technologii i pracy, produkcję, sprzedaż i inwestycje, podejmowane są w odpowiedzi na sygnały rynkowe odzwierciedlające podaż i popyt oraz bez poważnej ingerencji w tym zakresie ze strony państwa, a koszty ważniejszych nakładów właściwie odzwierciedlają wartości rynkowe,

   — przedsiębiorstwa posiadają jeden wyraźny zestaw podstawowej dokumentacji księgowej, która jest niezależnie kontrolowana zgodnie z międzynarodowymi standardami księgowości oraz jest stosowana pod każdym względem,

— koszty produkcji i sytuacja finansowa przedsiębiorstw nie podlegają znaczącym wahaniom, wynikającym z przejścia od byłego nierynkowego systemu gospodarki, w szczególności w odniesieniu do amortyzacji środków trwałych, innych odpisów, wymiany barterowej oraz płatności poprzez rekompensatę długów,

— rozpatrywane przedsiębiorstwa podlegają przepisom ustawowym dotyczącym upadłości i własności, które gwarantują pewność i stabilność prawną działania tych przedsiębiorstw, oraz

— przeliczenie kursów walutowych dokonywane jest według kursów rynkowych.

Ustalenia, czy producent spełnia wyżej wymienione kryteria dokonuje się w terminie trzech miesięcy od rozpoczęcia postępowania, po przeprowadzeniu szczególnych konsultacji z Komitetem Doradczym oraz po umożliwieniu przedsiębiorstwom wspólnotowym przedstawienia uwag. Ustalenie takie pozostaje w mocy przez cały okres postępowania. […]".

9. Artykuł 3 rozporządzenia podstawowego stanowi:

„1. W rozumieniu niniejszego rozporządzenia termin »szkoda« oznacza, jeżeli nie określono inaczej, istotną szkodę dla przemysłu wspólnotowego, zagrożenie istotną szkodą dla przemysłu wspólnotowego lub istotne opóźnienie powstawania takiego przemysłu oraz jest interpretowany zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

2. Ustalenie szkody odbywa się na podstawie zebranych dowodów, po dokonaniu obiektywnej oceny zarówno: a) wielkości przywozu towarów po cenach dumpingowych i jego wpływu na ceny produktów podobnych na rynku Wspólnoty; oraz b) wpływu tego przywozu na przemysł wspólnotowy.

[…]

7. Inne niż przywóz produktów po cenach dumpingowych znane czynniki, w tym samym czasie powodujące szkodę dla przemysłu wspólnotowego, również poddaje się ocenie w celu stwierdzenia, czy spowodowana przez nie szkoda nie została przypisana przywozowi towarów po cenach dumpingowych na podstawie ust. 6. Czynniki, które można w tym kontekście poddać ocenie, to m.in. wielkość i ceny przywożonych towarów niesprzedanych po cenach dumpingowych, zmniejszenie popytu, zmiana struktury konsumpcji, restrykcyjne praktyki handlowe i konkurencja między producentami z krajów trzecich i producentami wspólnotowymi, postęp technologiczny, wyniki wywozu i wydajność przemysłu wspólnotowego.

[…]".

10. Zgodnie z art. 5 tego rozporządzenia, zatytułowanym „Wszczęcie postępowania":

„1. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 6, postępowanie mające na celu ustalenie występowania, stopnia i skutków domniemanego dumpingu wszczyna się na pisemny wniosek każdej osoby fizycznej lub prawnej albo organizacji nieposiadającej osobowości prawnej, działającej w imieniu przemysłu wspólnotowego.

[…]

4. Postępowania nie wszczyna się na podstawie ust. 1, jeżeli nie zostanie ustalone, na podstawie poparcia lub sprzeciwu wyrażonego przez producentów produktu podobnego we Wspólnocie, że wniosek został złożony przez przemysł wspólnotowy lub w jego imieniu. Wniosek uznaje się za złożony przez przemysł wspólnotowy lub w jego imieniu, jeżeli popierają go producenci wspólnotowi, których całkowita produkcja stanowi ponad 50% łącznej produkcji produktu podobnego tej części

przemysłu wspólnotowego, która wyraża poparcie lub sprzeciw w stosunku do wniosku. Jednakże nie wszczyna się postępowania, jeżeli udział producentów wspólnotowych w sposób wyraźny popierających wniosek stanowi mniej niż 25% całkowitej produkcji produktu podobnego wytwarzanej przez przemysł wspólnotowy.

[…]”.

11. Artykuł 9 powyższego rozporządzenia stanowi, co następuje:

„[…]

5. Cło antydumpingowe nakłada się w odpowiedniej wysokości dla każdego przypadku, w sposób niedyskryminujący, na przywóz towarów ze wszystkich źródeł, co do którego stwierdzono, że jest dumpingowy i powoduje szkodę, z wyłączeniem przywozu towarów ze źródeł, z których zobowiązania na podstawie niniejszego rozporządzenia zostały przyjęte. Rozporządzenie nakładające cło określa wysokość cła dla każdego dostawcy lub, jeżeli jest to niewykonalne oraz ogólnie, w przypadku zastosowania art. 2 ust. 7 lit. a), dla danego państwa dostawcy.W przypadku gdy stosuje się art. 2 ust. 7 lit. a), ustala się jednakże indywidualne cło dla eksporterów, którzy mogą udowodnić, na podstawie należycie uzasadnionych roszczeń, że:

a) w przypadku przedsiębiorstw, będących całkowicie lub częściowo własnością spółek zagranicznych lub wspólnych przedsiębiorstw, eksporterzy mają swobodę wycofywania do kraju kapitału i zysków;

b) ceny eksportowe i wywożone ilości oraz warunki sprzedaży są swobodnie ustalane;

c) większość udziałów znajduje się w posiadaniu osób prywatnych i że urzędnicy państwowi znajdujący się w zarządzie lub zajmujący kluczowe stanowiska kierownicze są w mniejszości lub że spółka jest wystarczająco niezależna od interwencji państwa;

d) operacje wymiany są dokonywane po kursie rynkowym; oraz

e) interwencja państwa nie pozwala na obejście środków antydumpingowych, jeżeli indywidualni eksporterzy korzystają z różnych stawek celnych.

6. W przypadku gdy Komisja ograniczyła zakres badania zgodnie z art. 17, cło antydumpingowe nakładane na przywóz dokonywany przez eksporterów lub producentów, którzy dokonali zgłoszenia zgodnie z art. 17, ale nie zostali objęci tym badaniem, nie może przekroczyć średniego ważonego marginesu dumpingu stwierdzonego dla stron w próbce. Dla celów niniejszego ustępu Komisja pomija marginesy zerowe i de minimis oraz marginesy ustalone w warunkach określonych w art. 18. Indywidualną stawkę cła stosuje się wobec przywozu dokonywanego przez każdego eksportera lub producenta, któremu przyznano indywidualne traktowanie[[8]], zgodnie z art. 17”.

12. Artykuł 11 ust. 8 akapity pierwszy i drugi rozporządzenia podstawowego stanowi:

„Niezależnie od przepisów ust. 2 importer może wnioskować o zwrot pobranych ceł w przypadku wykazania, że margines dumpingu, na podstawie którego cła te uiszczono, został wyeliminowany lub zredukowany poniżej poziomu obowiązującego cła.

8 — Zwane dalej „IT”.

Żądając zwrotu ceł antydumpingowych importer przekazuje wniosek Komisji. Wniosek jest składany za pośrednictwem państwa członkowskiego, na obszarze którego produkty zostały wprowadzone do wolnego obrotu, w okresie sześciu miesięcy od daty ustalenia przez właściwe organy kwoty cła ostatecznego, które należy uiścić, lub daty podjęcia ostatecznej decyzji o pobraniu kwot zabezpieczonych cłem tymczasowym. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują wniosek Komisji".

13. Wreszcie, zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia, dotyczącym kontroli wyrywkowej:

„1. W przypadku dużej liczby wnioskodawców, eksporterów, importerów, typów produktu lub transakcji postępowanie można ograniczyć do uzasadnionej liczby stron, produktów lub transakcji, wykorzystując statystycznie reprezentatywne próbki w oparciu o informacje dostępne w momencie ich doboru, albo do największej reprezentatywnej wielkości produkcji, sprzedaży lub wywozu, która może zostać właściwie zbadana w dostępnym czasie.

[…]

3. W przypadkach ograniczenia zakresu badania zgodnie z niniejszym artykułem oblicza się jednak indywidualne marginesy dumpingu dla eksportera lub producenta niewyznaczonego początkowo do próbki, a który przekaże niezbędne informacje w terminach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem sytuacji, gdy liczba eksporterów lub producentów jest tak duża, że indywidualne badani[a] byłyby nadmiernie uciążliwe i uniemożliwiał[y]by zakończenie postępowania w odpowiednim czasie.

[…]".

3. Sporne rozporządzenie

14. Na skutek postępowania wszczętego w dniu 7 lipca 2005 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 553/2006 z dnia 23 marca 2006 r. nakładające tymczasowe cło antydumpingowe na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Wietnamu [9].

15. Rada Unii Europejskiej przyjęła sporne rozporządzenie w dniu 5 października 2006 r. Rozporządzenie to ustanawia ostateczne cło antydumpingowe na przywóz obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzącego z Chin i Wietnamu. Komisja zastosowała procedurę przewidzianą w art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego i zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia dla celów ustalenia cła antydumpingowego zastosowała kontrolę wyrywkową, wykorzystując próbę chińskich i wietnamskich producentów eksportujących (zwaną dalej „próbą").

16. Zgodnie z art. 1 ust. 3 spornego rozporządzenia stawka cła antydumpingowego została ustalona na poziomie 16,5% dla wszystkich spółek z siedzibą w Chinach, z wyjątkiem Golden Step International Co. Ltd (zwanej dalej „Golden Stepem"), oraz na poziomie 10% dla wszystkich spółek z siedzibą w Wietnamie. Dla Golden Stepu, któremu przyznano MET w rozumieniu art. 2 ust. 7 lit. b) rozporządzenia podstawowego, stawka ta wynosiła 9,7%.

9 — Dz.U. L 98, s. 3, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie ceł tymczasowych".

17. Artykuł 3 spornego rozporządzenia przewidywał stosowanie tego aktu przez okres dwóch lat. Poprzez przyjęcie rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 1294/2009 [10] Rada przedłużyła następnie okres stosowania cła antydumpingowego o 15 miesięcy, to jest do końca marca 2011 r.

II – **Okoliczności faktyczne w postępowaniach głównych**

18. Spółki Brosmann Footwear (HK) Ltd, Seasonable Footwear (Zhongshan) Ltd, Lung Pao Footwear (Guangzhou) Ltd i Risen Footwear (HK) Co. Ltd (zwane dalej łącznie „Brosmann i in." lub „spółkami Brosmann i in.") wniosły odwołanie od wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (T-401/06, EU:T:2010:67), na mocy którego Sąd Unii Europejskiej oddalił skargę o częściowe stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia. Zhejiang Aokang Shoes Co. Ltd. (zwana dalej „spółką Zhejiang Aokang") również wniosła do Trybunału odwołanie od wyroku Zhejiang Aokang Shoes/Rada (T-407/06 i T-408/06, EU:T:2010:68), w którym Sąd oddalił jej skargę o częściowe stwierdzenie nieważności wyżej wymienionego rozporządzenia. Spółki Brosmann i in. oraz Zhejiang Aokang zwróciły się w istocie do Trybunału o uchylenie tych wyroków oraz stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenie w dotyczącym ich zakresie.

19. Trybunał uznał ich żądania i stwierdził nieważność spornego rozporządzenia zarówno w stosunku do spółek Brosmann i in. [11], jak i do spółki Zhejiang Aokang [12].

20. W wyrokach tych Trybunał orzekł w szczególności, że nawet w przypadku gdy Komisja skorzystała z kontroli wyrywkowej, „ciążący na Komisji obowiązek wypowiedzenia się w przedmiocie wniosku podmiotu gospodarczego ubiegającego się o uzyskanie MET wynika wyraźnie z art. 2 ust. 7 lit. b) rozporządzenia podstawowego. Przepis ten ustanawia bowiem obowiązek określenia wartości normalnej, zgodnie z art. 2 ust. 1–6, jeżeli zostanie wykazane na podstawie właściwie uzasadnionych wniosków producenta lub producentów, że w ich przypadku przeważają warunki gospodarki rynkowej. Ów obowiązek rozpoznania warunków gospodarczych, w jakich działa każdy producent, w odniesieniu do wytwarzania i sprzedaży rozpatrywanego produktu podobnego, nie jest uwarunkowany sposobem obliczania marginesu dumpingu" [13].

A – *Sprawa C-659/13*

21. W okresie od 1 maja 2007 r. do 31 sierpnia 2010 r. C & J Clark International (zwana dalej „C & J Clark" lub „spółką C & J Clark") importowała obuwie ze skórzanymi cholewkami z Chin i Wietnamu. Przywóz ten podlegał cłu antydumpingowemu zgodnie z postanowieniami spornego rozporządzenia.

22. W dniu 30 czerwca 2010 r. spółka C & J Clark złożyła na podstawie art. 236 kodeksu celnego wniosek o zwrot cła antydumpingowego w kwocie 42 592 829,52 funtów szterlingów (GBP) uiszczonego przez nią z tytułu powyższego przywozu. W uzasadnieniu tego wniosku wskazano, że w tym okresie Trybunał rozpatrywał odwołania w sprawach Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) i Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710), a w razie uwzględnienia tych odwołań zdaniem spółki C & J Clark powinien mieć miejsce zwrot zapłaconych przez nią ceł antydumpingowych.

10 — Rozporządzenie Rady z dnia 22 grudnia 2009 r. nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzącego z Wietnamu i pochodzącego z Chińskiej Republiki Ludowej, rozszerzone na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami wysyłanego ze Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau, zgłoszonego lub niezgłoszonego jako pochodzące ze Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau, w następstwie przeglądu wygaśnięcia zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 384/96 (Dz.U. L 352, s. 1, zwane dalej „rozporządzeniem rozszerzającym").

11 — Zobacz wyrok Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, C-249/10 P, EU:C:2012:53.

12 — Zobacz wyrok Zhejiang Aokang Shoes/Rada, C-247/10 P, EU:C:2012:710.

13 — Zobacz wyrok Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, C-249/10 P, EU:C:2012:53, pkt 38. Zobacz także wyrok Zhejiang Aokang Shoes/Rada, C-247/10 P, EU:C:2012:710, pkt 28–30.

23. W konsekwencji wydania tych wyroków spółka C & J Clark ponowiła wniosek o zwrot zapłaconego cła antydumpingowego, wskazując, że wyroki te znajdują zastosowanie również do jej dostawców. W dniu 13 marca 2013 r. The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Custom odmówił uwzględnienia zawartych we wniosku żądań, podając w uzasadnieniu, że żaden z towarów, których przywozu dokonała spółka C & J Clark, nie pochodził od eksportera ani od producenta, których dotyczyłyby powyższe wyroki.

24. W skardze wniesionej w dniu 11 kwietnia 2013 r. spółka C & J Clark wniosła odwołanie od tej decyzji do First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Zjednoczone Królestwo), kwestionując ważność spornego rozporządzenia.

B – *Sprawa C-34/14*

25. Puma SE (zwana dalej „Pumą") w okresie od 2006 do 2011 r. importowała do Unii Europejskiej obuwie ze skórzanymi cholewkami pochodzące z Chin i Wietnamu. Stosownie do postanowień spornego rozporządzenia zapłaciła ona cło antydumpingowe od powyższego przywozu w łącznej kwocie wynoszącej 5 059 386,70 EUR. Dostawcami Pumy były chińskie i wietnamskie przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa z nimi powiązane.

26. Niektórzy z tych dostawców zostali poddani kontroli wyrywkowej w ramach dochodzenia i przeprowadzono u nich kontrole na miejscu. Pozostali dostawcy Pumy, którzy zgłosili gotowość do współpracy, nie zostali wzięci pod uwagę w kontroli wyrywkowej.

27. W dniach 21 grudnia 2011 r. i 20 stycznia 2012 r. Puma złożyła do Hauptzollamt Nürnberg (urzędu celnego w Norymberdze) na podstawie art. 236 kodeksu celnego wnioski o zwrot cła antydumpingowego w kwocie 5 100 983,90 EUR, uiszczonego przez nią w okresie od 7 kwietnia 2006 r. do 1 kwietnia 2011 r. Jednocześnie Puma wystąpiła z wnioskiem o przedłużenie terminu zwrotu należności celnych za cały powyższy okres, ze skutkiem wstecznym od dnia 7 kwietnia 2006 r.

28. Decyzją z dnia 5 lipca 2012 r. urząd celny w Norymberdze oddalił wniosek Pumy, podając w uzasadnieniu, że sporne rozporządzenie zostało uznane przez Trybunał za nieważne jedynie w stosunku do niektórych producentów, z których żaden nie jest dostawcą tej spółki.

29. W dniu 18 lipca 2012 r. Puma wniosła odwołanie od tej decyzji, modyfikując jednocześnie wniosek w zakresie wysokości żądanej kwoty podlegającej zwrotowi do 5 059 386,70 EUR. Wniosek ten został odrzucony decyzją urzędu celnego w Norymberdze z dnia 13 listopada 2012 r.

30. W związku z tym Puma odwołała się od powyższej decyzji do Finanzgericht München (sądu podatkowego w Monachium).

III – **Pytania prejudycjalne**

31. First-tier Tribunal (Tax Chamber) i Finanzgericht München powzięły wątpliwość co do ważności spornego rozporządzenia. Postanowiły zatem zawiesić postępowania w sprawach i zwrócić się do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi.

A – *Sprawa C-659/13*

32. First-tier Tribunal (Tax Chamber) przedkłada Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 2 ust. 7 lit. b) i art. 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego, zważywszy, że Komisja nie zbadała wniosków o MET i IT złożonych przez producentów eksportujących w Chinach i Wietnamie, którzy nie zostali objęci wyrywkową kontrolą na podstawie art. 17 podstawowego rozporządzenia antydumpingowego?

2) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, zważywszy, że Komisja nie rozstrzygnęła w terminie trzech miesięcy od wszczęcia dochodzenia wniosków o MET, złożonych przez producentów eksportujących w Chinach i Wietnamie, którzy nie zostali objęci wyrywkową kontrolą na podstawie art. 17 podstawowego rozporządzenia podstawowego?

3) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, zważywszy, że Komisja nie rozstrzygnęła w terminie trzech miesięcy od wszczęcia dochodzenia wniosków o MET złożonych przez producentów eksportujących z Chin i Wietnamu, którzy zostali objęci wyrywkową kontrolą na podstawie art. 17 podstawowego rozporządzenia podstawowego?

4) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 3, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 4 i art. 17 rozporządzenia podstawowego, zważywszy, że liczba współpracujących wspólnotowych producentów przemysłowych nie była wystarczająca, aby Komisja mogła prawidłowo oszacować szkodę, a w konsekwencji prawidłowo ocenić związek przyczynowy?

5) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 3 ust. 2 podstawowego rozporządzenia antydumpingowego oraz art. 253 WE, zważywszy, że dowód zawarty w aktach dochodzenia świadczy o tym, że szkoda dla przemysłu Wspólnoty została oszacowana na podstawie danych zawierających istotne błędy, zaś w spornym rozporządzeniu nie wyjaśniono w żaden sposób, dlaczego dowód ten został pominięty?

6) Czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 3 ust. 7 rozporządzenia podstawowego, zważywszy, że skutki innych czynników, o których wiadomo, że powodują szkody, nie zostały wyodrębnione i odróżnione od skutków przywozów stanowiących rzekomo dumping?

7) W jakim zakresie sądy państw członkowskich mogą polegać na wykładni spornego rozporządzenia, której dokonał Trybunał w wyrokach Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) i Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710), aby uznać, że należności celne nie były prawnie należne w rozumieniu art. 236 kodeksu celnego w wypadku przedsiębiorstw, które – tak jak wnoszący odwołanie w sprawach Brosmann i Zhejiang Aokang – nie zostały objęte wyrywkową kontrolą, ale przedłożyły wnioski o MET i IT, które to wnioski nie zostały rozpatrzone?”.

B – *Sprawa C-34/14*

33. Finanzgericht München przedkłada Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy sporne rozporządzenie oraz rozporządzenie rozszerzające są w całości ważne, o ile nie zostały uznane za nieważne wyrokami Trybunału Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) i Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710)?

2) Na wypadek gdy na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź przecząca, ale wymienione rozporządzenia nie są w całości nieważne:

   a) W odniesieniu do których eksporterów i producentów w Chińskiej Republice Ludowej i w Wietnamie, od których Puma pozyskiwała towary w latach 2006–201, nieważne są sporne rozporządzenie oraz rozporządzenie rozszerzające?

   b) Czy całkowite albo częściowe stwierdzenie nieważności wskazanych rozporządzeń stanowi nieprzewidziane okoliczności lub działanie siły wyższej w rozumieniu art. 236 ust. 2 akapit drugi kodeksu celnego?".

IV – **Analiza**

A – *W przedmiocie dopuszczalności zarzutu niezgodności z prawem spornego rozporządzenia i rozporządzenia rozszerzającego*

34. Rada i Komisja uważają, że skarżące w postępowaniu głównym nie mogą podnosić zarzutu niezgodności z prawem spornego rozporządzenia przed sądami odsyłającymi. Po pierwsze, Puma miała możliwość wniesienia do sądu Unii skargi o stwierdzenie nieważności powyższego rozporządzenia. Komisja przywołuje orzecznictwo w sprawie TWD Textilwerke Deggendorf[14], stosownie do którego skarżący nie może skutecznie podnosić przed sądem krajowym zarzutu niezgodności z prawem aktu unijnego, jeżeli mógł zaskarżyć ten akt w drodze skargi o stwierdzenie nieważności i nie uczynił tego w terminie wyznaczonym na wniesienie tej skargi[15].

35. Po drugie, Rada i Komisja podnoszą, że skarżące w postępowaniu głównym miały również możliwość złożenia wniosku na podstawie art. 11 ust. 8 rozporządzenia podstawowego, zgodnie z którym importer może zażądać zwrotu pobranych ceł w przypadku wykazania, że margines dumpingu, na podstawie którego cła te uiszczono, został usunięty lub zredukowany poniżej poziomu obowiązującego cła. Zdaniem powyższych instytucji skarżące w postępowaniu głównym nie mogą zatem obchodzić wymogów i terminów przewidzianych w tym przepisie w drodze żądania stwierdzenia nieważności podnoszonego przed sądem krajowym. W związku z powyższym w tej sytuacji zastosowanie znajduje orzecznictwo TWD Textilwerke Deggendorf[16].

36. Po trzecie, Rada i Komisja stoją na stanowisku, że importerzy tacy jak C & J Clark i Puma nie mogą podnosić zarzutu naruszenia prawa w ramach rozpatrywania wniosku o MET lub IT celem stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia i rozporządzenia rozszerzającego. Zdaniem tych instytucji prawo to jest prawem podmiotowym przysługującym jedynie producentom eksportującym, którzy wystąpili z takim wnioskiem.

37. Przede wszystkim przypominam, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem możliwość powołania się przez podmiot prawa przed sądem na nieważność przepisów zawartych w aktach prawnych Unii zakłada, że podmiot ten nie ma prawa do wniesienia, na podstawie art. 263 TFUE, bezpośredniej skargi na te przepisy. Niemniej jednak z orzecznictwa tego wynika również, że taka bezpośrednia skarga powinna być niewątpliwie dopuszczalna[17].

14 — Wyrok C-188/92, EU:C:1994:90.

15 — Punkty17, 18.

16 — Wyrok C-188/92, EU:C:1994:90.

17 — Wyrok Walimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, pkt 28, 29 i przytoczone tam orzecznictwo. Zobacz także wyrok TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, pkt 18.

38. W szczególności w odniesieniu do rozporządzeń nakładających cła antydumpingowe Trybunał orzekł, że rozporządzenia te, choć z racji swej natury i zakresu mają charakter normatywny, mogą dotyczyć w sposób bezpośredni i indywidualny tych producentów i eksporterów towarów, którym zarzucane są praktyki antydumpingowe w oparciu o udostępniane dane dotyczące ich działalności handlowej. Taka sytuacja ma miejsce co do zasady w przypadku przedsiębiorstw produkujących i eksportujących, które są w stanie wykazać, że zostały wskazane w aktach Rady i Komisji lub objęte postępowaniem przygotowawczym. Podobnie jest w wypadku tych producentów i eksporterów produktu objętego postępowaniem, których ceny odsprzedaży zostały uwzględnione dla celów skonstruowania cen eksportowych i których w konsekwencji dotyczą ustalenia odnoszące się do istnienia praktyki dumpingowej [18]. Trybunał orzekł również, że importerzy powiązani z eksporterami z państw trzecich, na których produkty nałożono cło antydumpingowe, mogą zaskarżyć rozporządzenia ustanawiające rzeczone cła, w szczególności w wypadku gdy cena eksportowa została obliczona na podstawie cen odsprzedaży na rynku wspólnotowym stosowanych przez tychże importerów oraz w wypadku gdy samo cło antydumpingowe zostało obliczone w oparciu o te ceny odsprzedaży [19].

39. Komisja utrzymuje, że Puma, będąc „Original equipment manufacturer” [20], zgodnie z orzecznictwem Trybunału, nie może podnosić zarzutu niezgodności z prawem w postępowaniach głównych. Na rozprawie Komisja stwierdziła, że to samo dotyczy spółki C & J Clark.

40. Prawdą jest, że w wyrokach Nashua Corporation i in./Komisja i Rada [21] oraz Gestetner Holdings/Rada i Komisja [22] Trybunał, nie kwalifikując skarżących jako importerów lub eksporterów, wziął pod uwagę szczególne relacje handlowe występujące pomiędzy skarżącymi, uznanymi za OEM, i producentami objętymi środkami antydumpingowymi. Trybunał orzekł również, że w świetle tych relacji stwierdzenia odnoszące się do istnienia dumpingu dotyczyły tychże OEM i w związku z tym przepisy wspomnianych rozporządzeń w zakresie dumpingu producentów [23] dotyczyły ich w sposób bezpośredni i indywidualny, co otwiera drogę do skargi o stwierdzenie nieważności tych rozporządzeń.

41. Ściślej rzecz biorąc, Trybunał zauważył, że przy określaniu wartości normalnej marża zysku producentów eksportujących została skorygowana w dół z uwagi na specyfikę relacji handlowych istniejących pomiędzy tymi producentami a OEM, co doprowadziło do ustalenia marży dumpingu innej niż ustalana dla sprzedaży odnośnych produktów pod własną marką eksportera. Wszystkie marże dumpingu zostały zatem wzięte pod uwagę przy ustalaniu cła antydumpingowego. Trybunał zauważył również, że odnośne podmioty gospodarcze, w tym OEM, zostały określone przez instytucje Unii [24]. W konsekwencji nie ulega wątpliwości, że owe OEM zostały objęte dochodzeniem i zindywidualizowane w omawianych rozporządzeniach.

42. Nie jest tak w sprawach rozpatrywanych w niniejszej opinii.

43. W niniejszym przypadku ani ze spornego rozporządzenia i z rozporządzenia rozszerzającego, ani z akt sprawy nie wynika, by marża dumpingu została ustalona w oparciu o informacje i dane ekonomiczne przekazane przez C & J Clark i Pumę. Celem wykazania, że skarżące w postępowaniu głównym miały możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności omawianych rozporządzeń, Komisja powołuje motywy 119 i 120 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych oraz motywy 132–135 spornego rozporządzenia.

18 — Wyrok Walimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, pkt 30, 31 i przytoczone tam orzecznictwo.

19 — Ibidem, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo.

20 — Zwanym dalej „OEM”. OEM został zdefiniowany przez Trybunał jako dostarczający, pod własną firmą, produkty wytworzone przez inne przedsiębiorstwa (zob. wyrok Nashua Corporation i in./Komisja i Rada, C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115, pkt 3).

21 — Wyrok C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115.

22 — Wyrok C-156/87, EU:C:1990:116.

23 — Wyroki: Nashua Corporation i in./Komisja i Rada, C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115, pkt 16–20; a także Gestetner Holdings/Rada i Komisja, C-156/87, EU:C:1990:116, pkt 19–23.

24 — Ibidem.

44. Motywy 119 i 120 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych ograniczają się do stwierdzenia, że niektóre z zainteresowanych stron twierdziły, iż wybór analogicznych krajów dla celów określenia wartości normalnej, to jest Federacyjnej Republiki Brazylii, nie był właściwy w zakresie, w jakim niektórzy chińscy i wietnamscy producenci eksplorujący nie ponoszą pewnych kosztów, takich jak koszty badań i rozwoju, które ponoszone są w związku z tym przez klientów, podczas gdy producenci brazylijscy ponoszą wspomniane wyżej koszty. Strony zainteresowane kwestionowały wybór tego państwa, gdyż w rzeczywistości brak było tam OEM, co stanowiło o różnicy w strukturze kosztów produkcji pomiędzy krajami objętymi środkami antydumpingowymi a Federacyjną Republiką Brazylii. Motyw 120 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych wskazuje zatem jedynie, że różnica ta nie jest powodem, dla którego należałoby odrzucić Federacyjną Republikę Brazylii jako odpowiedni kraj analogiczny, a przy określaniu wartości normalnej możliwe jest dokonanie korekt dla takich kosztów.

45. Jeśli chodzi o motywy 132–135 spornego rozporządzenia, uważam, że mają one uzasadniać zastosowanie dostosowania wartości normalnej celem uwzględnienia kosztów badań i rozwoju, które są różne w krajach objętych środkami antydumpingowymi i w krajach analogicznych.

46. Należy zatem stwierdzić, że w świetle tych motywów brak jest podstaw dla przyjęcia, że C & J Clark i Puma dostarczyły informacji i danych ekonomicznych pozwalających na wyliczenie marginesu dumpingu, a zatem na zindywidualizowanie tych spółek w stosunku do innych podmiotów gospodarczych.

47. Ponadto należy wspomnieć postanowienie FESI/Rada [25] wydane na skutek skargi o stwierdzenie nieważności rozporządzenia rozszerzającego wniesionej przez Fédération européenne de l'industrie du sport (FESI), do której należy Puma. FESI stała na stanowisku, że w świetle orzecznictwa Nashua Corporation i in./Komisja i Rada (C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115), a także Gestetner Holdings/Rada i Komisja (C-156/87, EU:C:1990:116) rozporządzenie to dotyczyło jej oraz wchodzących w jej skład producentów indywidualnie. Sąd orzekł jednak, że rozporządzenie to nie dotyczyło indywidualnie FESI, gdyż jej członkowie dostarczyli informacji i danych w okresie przeglądu [26], to jest w okresie, po upływie którego przyjęte zostało rozporządzenie rozszerzające.

48. Ściślej rzecz biorąc, Sąd w pkt 49 rzeczonego postanowienia orzekł, iż „[z rozporządzenia tego] wynika, że instytucje Unii dokonały oceny szeregu złożonych kwestii ekonomicznych celem dokonania prognozy konsekwencji wygaśnięcia środków antydumpingowych. W rezultacie korekta ceny importowej dla wyliczenia marginesu podcięcia ceny, celem uwzględnienia kosztów projektowych oraz kosztów badań i rozwoju, jest jedynie jednym z elementów pozwalających na dokonanie oceny wysokości szkody i w żaden sposób nie indywidualizuje dostawców tych informacji i danych w taki sposób, w jaki miało to miejsce w stosunku do podmiotów gospodarczych [w wyrokach Nashua Corporation i in./Komisja i Rada (C-133/87 i C-150/87, EU:C:1990:115) i Gestetner Holdings/Rada i Komisja (C-156/87, EU:C:1990:116)]".

49. Ponadto w pkt 51 postanowienia FESI/Rada (T-134/10, EU:T:2014:143) Sąd wskazał, że „nie stwierdzono, by instytucje unijne wyliczyły margines dumpingu w oparciu o informacje i dane przekazane przez członków skarżącej. Zgodnie z motywem 122 rozporządzenia [rozszerzającego] oraz motywami 133 i 135 [spornego] rozporządzenia koszt utworzenia oraz koszty badań i rozwoju poniesione przez producentów brazylijskich zostały uwzględnione dla dokonania korekty cen w stosunku do kosztów badań i rozwoju poniesionych przez producentów chińskich i wietnamskich. Wprawdzie z motywu 135 [spornego] rozporządzenia wynika, że korekta ta uwzględnia ewentualne

25 — Postanowienie T-134/10, EU:T:2014:143.

26 — Ibidem, pkt 54.

różnice między sprzedażą na rzecz OEM a sprzedażą wyrobów pod własną marką, jednak nie oznacza to, że dane i informacje przekazane przez członków skarżącej zostały wykorzystane dla przeprowadzenia dostosowania wartości normalnej w sposób indywidualizujący ją spośród innych podmiotów gospodarczych".

50. Biorąc powyższe pod uwagę, uważam, że wedle wszelkiego prawdopodobieństwa ani sporne rozporządzenie, ani rozporządzenie rozszerzające nie dotyczą indywidualnie spółki C & J Clark i Pumy, w związku z czym owe spółki nie mogły wnieść skargi o stwierdzenie nieważności tych rozporządzeń na podstawie art. 263 TFUE. Niemniej jednak istnieje rzeczywista wątpliwość dotycząca dopuszczalności takiej skargi. Przypominam, że możliwość podnoszenia przez stronę przed sądem zarzutu nieważności przepisów zawartych w aktach unijnych uzależniona jest od niewątpliwego istnienia braku możliwości wniesienia przez tę stronę bezpośredniej skargi na te przepisy na podstawie art. 263 TFUE [27].

51. Biorąc pod uwagę trudność w ustaleniu, czy C & J Clark i Puma miały możliwość wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia i rozporządzenia rozszerzającego, uważam, że wymóg skutecznej ochrony sądowej wymaga stwierdzenia dopuszczalności podnoszonego przez nie przed sądami odsyłającymi zarzutu niezgodności z prawem tych rozporządzeń.

52. Następnie uważam, że należy odrzucić argument Rady i Komisji, zgodnie z którym, zważywszy, że C & J Clark i Puma miały możliwość złożenia wniosku na podstawie art. 11 ust. 8 rozporządzenia podstawowego, spółki te nie mogą obchodzić wymogów i terminów przewidzianych w tym przepisie, żądając stwierdzenia nieważności przed sądem krajowym.

53. Przypominam bowiem, że powyższy przepis stanowi, iż importer może złożyć wniosek o zwrot pobranych ceł w przypadku wykazania, że margines dumpingu, na podstawie którego cła te uiszczono, został wyeliminowany lub zredukowany poniżej poziomu obowiązującego cła. Środek ten dotyczy przypadków, w których doszło do zmiany zachowania zainteresowanych producentów eksportujących, prowadzącej do zmiany marginesu dumpingu na skutek zmiany wartości normalnej (margines zredukowany) lub zakończenia praktyki dumpingowej (margines wyeliminowany). W tych konkretnych przypadkach producenci nie kwestionują zgodności z prawem cła antydumpingowego, które zostało na nich nałożone, ale wskazują na zmianę sytuacji faktycznej mającą bezpośredni wpływ na pierwotnie ustalony margines dumpingu.

54. Jest więc oczywiste, że środek przewidziany w art. 11 ust. 8 rozporządzenia podstawowego jest różny od środka zainicjowanego przed sądami odsyłającymi, który zmierza do stwierdzenia niezgodności z prawem cła antydumpingowego wpłaconego na rzecz właściwych władz publicznych za pomocą zarzutu nieważności podnoszonego przez skarżące w postępowaniu głównym w stosunku do spornego rozporządzenia, pozwalając jednocześnie, na podstawie przepisu art. 236 kodeksu celnego, żądać zwrotu zapłaconego cła.

55. Wreszcie, nie podzielam zdania Rady i Komisji dotyczącego braku możliwości ponoszenia przez producentów takich jak C & J Clark i Puma zarzutu naruszenia prawa w ramach rozpatrywania wniosku o MET lub IT celem stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia i rozporządzenia rozszerzającego.

56. Zwracam uwagę, że Trybunał wielokrotnie badał ważność rozporządzenia antydumpingowego w ramach zarzutu niezgodności z prawem podnoszonego przez importera, który dokonał zapłaty cła antydumpingowego bądź był do niej zobowiązany. W sprawie zakończonej wyrokiem Ikea Wholesale [28] Trybunał miał okazję rozważyć kwestię ważności rozporządzenia antydumpingowego w kontekście

27 — Zobacz pkt 37 niniejszej opinii.

28 — Wyrok C-351/04, EU:C:2007:547.

w szczególności obliczenia „konstruowanej" wartości normalnej danego produktu oraz metody „zerowania" zastosowanej w celu wykazania ogólnej marży dumpingu [29]. W sprawie zakończonej wyrokiem Walimar [30], Trybunał rozważał kwestię ważności rozporządzenia antydumpingowego w świetle metody obliczania ceny eksportowej w ramach przeglądu wygaśnięcia środków antydumpingowych [31]. Ostatnio w sprawie zakończonej wyrokiem TMK Europe [32] Trybunał musiał orzec co do tego, czy skutki czynników innych niż te związane z przywozem mogły mieć takie znaczenie, że podważałyby istnienie związku przyczynowego między szkodą wyrządzaną przemysłowi wspólnotowemu a przywozem po cenach dumpingowych, prowadząc do nieważności omawianego rozporządzenia antydumpingowego [33].

57. W powyższych sprawach Trybunał nie podważył nigdy dopuszczalności podnoszenia przez importerów zarzutu naruszenia prawa w związku z zastosowaniem określonej metody obliczania wartości normalnej lub ceny eksportowej celem ustalenia wysokości cła antydumpingowego.

58. Rozporządzenia antydumpingowe dotyczą importerów takich jak C & J Clark i Puma nie z powodów, jak widzieliśmy, dotyczących ich szczególnych cech lub sytuacji faktycznej, która wyróżniałaby ich w stosunku do innych, ale z uwagi na sam ich obiektywny status importera rozpatrywanych produktów, w taki sam sposób jak każdego innego przedsiębiorcy, który rzeczywiście znajduje się lub ewentualnie może się znaleźć w identycznej sytuacji [34].

59. Skutki rozporządzenia nakładającego to cło dotyczą ich – jako importerów produktów objętych cłem antydumpingowym – bezpośrednio w zakresie, w jakim zobowiązani są oni do uiszczenia tego cła, często w znacznej wysokości. Przyznanie MET producentowi eksportującemu wpływa na określenie wartości normalnej oraz in fine na margines dumpingu i nałożenie cła antydumpingowego [35]. Podobnie przyznanie IT skutkuje stosowaniem wobec producenta eksportującego spełniającego wymagane warunki indywidualnego cła, odróżniającego go od innych producentów eksportujących [36], oraz zastosowania często niższego cła antydumpingowego.

60. W świetle ogółu powyższych rozważań uważam, że zarzuty niezgodności z prawem podnoszone przez C & J Clark w stosunku do spornego rozporządzenia oraz przez Pumę w stosunku do tego rozporządzenia i rozporządzenia rozszerzającego są dopuszczalne.

B – *W przedmiocie ważności spornego rozporządzenia*

61. Należy sprecyzować, że sąd odsyłający w sprawie C-34/14 odnosi się do ważności spornego rozporządzenia oraz rozporządzenia rozszerzającego. W tym względzie wskazuje on, że uzasadnienie zawarte w postanowieniu odsyłającym ogranicza się do zarzutów dotyczących ważności spornego rozporządzenia stanowiącego akt podstawowy, podczas gdy rozporządzenie rozszerzające ogranicza się do przedłużenia okresu stosowania środka antydumpingowego [37]. Jak zobaczymy, analiza zadanych przez ten sąd pytań dotyczących spornego rozporządzenia oraz wynikające z tego wnioski odnoszą się bowiem również do rozporządzenia rozszerzającego w zakresie, w jakim przejmuje ono metody ustalenia ostatecznego cła antydumpingowego.

29 — Punkty 43–57.
30 — Wyrok C-374/12, EU:C:2014:2231.
31 — Punkty 39–61.
32 — Wyrok C-143/14, EU:C:2015:236.
33 — Punkty 31–45.
34 — Wyrok Walimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, pkt 37.
35 — Zobacz art. 2 ust. 7 lit. b) i art. 11 rozporządzenia podstawowego.
36 — Zobacz art. 9 ust. 5 tego rozporządzenia.
37 — Zobacz motyw 519 rozporządzenia rozszerzającego.

1. W kwestii badania wniosków o MET i IT

62. Pierwsze pytania w niniejszych sprawach prowadzą Trybunał do rozstrzygnięcia, czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 2 ust. 7 lit. b) i c) oraz art. 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego. C & J Clark i Puma stoją na stanowisku, że powyższe postanowienia zostały naruszone w zakresie, w jakim wnioski o MET i IT złożone przez producentów eksportujących nieobjętych próbą, od których spółki te importowały produkty objęte dochodzeniem, nie zostały zbadane przez Komisję.

63. W tym względzie przypominam, że w wyrokach Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) Trybunał orzekł, iż Komisja zobowiązana jest do wypowiedzenia się w sprawie wniosku o MET złożonego przez przedsiębiorcę, nawet jeżeli przedsiębiorca ten nie został objęty próbą [38].

64. Trybunał stwierdził, że „art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego wchodzi w zakres przepisów tego rozporządzenia poświęconych wyłącznie ustalaniu wartości normalnej, podczas gdy art. 17 tego aktu prawnego, dotyczący kontroli wyrywkowej, należy do przepisów regulujących między innymi dopuszczalne metody określania marginesu dumpingu. Co za tym idzie, chodzi tu o przepisy o różnej treści i różnym celu” [39].

65. Trybunał dodał, że art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego „ustanawia […] obowiązek określenia wartości normalnej, zgodnie z art. 2 ust. 1–6, jeżeli zostanie wykazane na podstawie właściwie uzasadnionych wniosków producenta lub producentów, że w ich przypadku przeważają warunki gospodarki rynkowej. Ów obowiązek rozpoznania warunków gospodarczych, w jakich działa każdy producent, w odniesieniu do wytwarzania i sprzedaży rozpatrywanego produktu podobnego, nie jest uwarunkowany sposobem obliczania marginesu dumpingu” [40].

66. Trybunał, uchyliwszy w oparciu o powyższe zaskarżone wyroki i uznawszy, że stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia, stwierdził nieważność spornego rozporządzenia w zakresie dotyczącym wnoszących odwołanie w tych dwóch sprawach [41].

67. O ile w pkt 32 wyroku Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) Trybunał rzeczywiście wskazał, że „Sąd niesłusznie w pkt 91 zaskarżonego wyroku odrzucił argumentację skarżącej, zgodnie z którą art. 2 ust. 7 lit. b) i c) rozporządzenia podstawowego zobowiązuje Komisję do zbadania wniosków o MET/IT pochodzących od przedsiębiorców, którzy nie zostali objęci próbą”, i o ile zatem uchylił on na tej podstawie ów wyrok, o tyle jednak orzekł on następnie wyłącznie, że Komisja był zobowiązana do rozpatrzenia wniosku o MET. Trybunał nie odniósł się zatem do kwestii tego, czy Komisja ma również obowiązek rozpatrzenia wniosku o IT.

68. Należy zatem zbadać, czy obowiązek taki ciąży na Komisji.

69. Komisja uważa, że nie jest ona zobowiązana do rozpatrzenia wniosków o IT złożonych przez producentów eksportujących nieobjętych próbą, gdyż w ramach stosowania art. 17 ust. 3 tego rozporządzenia stwierdziła ona, iż obliczenie indywidualnych marginesów dumpingu byłoby dla niej nadmiernie uciążliwe i uniemożliwiałoby jej zakończenie dochodzenia w odpowiednim czasie.

70. Nie podzielam tego stanowiska.

38 — Zobacz, odpowiednio, pkt 36–38 i 29–32 tych wyroków.

39 — Zobacz, odpowiednio, pkt 37 i 33 wskazanych wyroków.

40 — Zobacz, odpowiednio, pkt 38 i 30 tychże wyroków.

41 — Zobacz, odpowiednio, pkt 40–43 i 34–37 wskazanych wyroków.

71. Uważam, że podobnie jak w przypadku przepisów dotyczących MET, znaczenie i cel przepisów dotyczących IT są różne od art. 17 ust. 3 rozporządzenia podstawowego.

72. IT może zostać przyznane wyłącznie tym producentom eksportującym, którzy pochodzą z państw nieposiadających gospodarki rynkowej. Przyznanie IT przedsiębiorcy eksportującemu pozwala mu na indywidualne ustalenie cła antydumpingowego, które w większości przypadków jest niższe od stawki stosowanej wobec producentów eksportujących z siedzibą w kraju nieposiadającym gospodarki rynkowej. Celem skorzystania z tej możliwości producent eksportujący zobowiązany jest do dostarczenia Komisji szeregu informacji mających na celu wykazanie, że działa on w sposób niezależny od państwa, to jest że ma dowolność, z prawnego i faktycznego punktu widzenia, w ustalaniu poziomu swojej sprzedaży eksportowej. W szczególności jest on zobowiązany do wykazania, że ma swobodę w wywożeniu za granicę kapitału i zysków, w przypadku gdyby przedsiębiorstwo było kontrolowane w całości lub w części przez podmioty zagraniczne, że ceny eksportowe i wywożone ilości oraz warunki sprzedaży są swobodnie ustalane oraz że większość udziałów znajduje się w posiadaniu osób prywatnych [42].

73. Artykuł 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego ustanawia zatem kryteria, jakie należy spełnić, by uzyskać IT. W razie spełnienia tych kryteriów przyznanie IT pozwoli na ustalenie metody obliczenia wartości normalnej [43]. Margines dumpingu zostaje ustalony wyłącznie po wykorzystaniu powyższej metody dla ustalenia wartości normlanej i po ustaleniu ceny eksportowej, w oparciu o dane przekazane przez producentów eksportujących korzystających z IT. Na tym etapie owi producenci eksportujący mogą ubiegać się, na podstawie art. 17 ust. 3 rozporządzenia podstawowego, o to, by margines ten był wyliczany w sposób indywidualny. Komisja może następnie uwzględnić ten wniosek lub – jeśli uzna, że liczba eksporterów lub producentów jest tak duża, iż indywidualne badanie byłyby nadmiernie uciążliwe i uniemożliwiałoby zakończenie postępowania w odpowiednim czasie – oddalić go i ustalić margines dumpingu dla całego państwa.

74. Jest zatem jasne, że wniosek o przyznanie IT, podobnie jak wniosek o przyznanie MET, należy odróżnić od wniosku o indywidualny margines dumpingu. W związku z powyższym uważam, że Komisja nie może rozszerzać zakresu stosowania art. 17 ust. 3 rozporządzenia podstawowego na wnioski o przyznanie IT i jest zobowiązana do rozpoznania takich wniosków.

75. W świetle powyższych rozważań uważam, że należy stwierdzić, iż sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim Komisja nie rozpoznała wniosków o przyznanie MET i IT producentów eksportujących z Chin i Wietnamu nieobjętych próbą, z naruszeniem wymogów z art. 2 ust. 7 lit. b) i art. 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego. Zważywszy, że rozporządzenie rozszerzające utrzymuje w mocy cło antydumpingowe określone w zaskarżonym rozporządzeniu [44], również i je należy uznać za nieważne.

2. W przedmiocie konsekwencji przekroczenia trzymiesięcznego terminu na rozpoznanie wniosków o MET i IT

76. W ramach pytań drugiego i trzeciego w sprawie C-659/13 oraz pytania pierwszego w sprawie C-34/14 Trybunał powinien orzec, czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim Komisja nie wypowiedziała się w okresie trzymiesięcznym w przedmiocie wniosków o MET złożonych przez producentów eksportujących objętych oraz nieobjętych próbą.

42 — Zobacz art. 9 ust. 5 lit. a)–c) rozporządzenia podstawowego.

43 — Zobacz wyrok Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, T-401/06, EU:T:2010:67, pkt 78, w którym Sąd słusznie dokonał powyższego ustalenia, jednak nie wyciągnął z niego prawidłowych wniosków.

44 — Zobacz motyw 519 i art. 1 ust. 3 rozporządzenia rozszerzającego.

77. Zdaniem skarżących w postępowaniu głównym z wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) wynika, że brak ustalenia przez Komisję, czy producent spełnia kryteria celem uzyskania MET w terminie trzech miesięcy przewidzianym w art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, pociąga za sobą automatycznie nieważność spornego rozporządzenia. Natomiast Rada i Komisja uważają w szczególności, że z wyroku Ningbo Yonghong Fasteners/Rada (C-601/12 P, EU:C:2014:115) wynika, iż brak dotrzymania trzymiesięcznego terminu może prowadzić do nieważności spornego rozporządzenia jedynie w przypadku, gdy skarżące w postępowaniu głównym wykażą, że w razie dochowania tego terminu Rada mogła przyjąć inne korzystniejsze dla nich rozporządzenie.

78. Zwracam uwagę, że z wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada [45] wynika, iż w ramach zarzutu trzeciego wnoszące odwołanie utrzymywały, że Sąd naruszył prawo, uznając, że nie mogły one powoływać się na art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego w odniesieniu do swoich wniosków o przyznanie MET, z tego względu, iż okres trzech miesięcy „obejmuje przypadki, w których Komisja jest zobowiązana do zbadania" wniosków o przyznanie MET lub IT [46]. Rozpoznając ten zarzut, Trybunał orzekł po prostu, że zgodnie z tym przepisem ustalenia, czy producent spełnia kryteria wymienione w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy tego rozporządzenia celem uzyskania MET, dokonuje się w terminie trzech miesięcy od rozpoczęcia dochodzenia [47]. Ponadto zaskarżony w tej sprawie wyrok Sądu został uchylony na podstawie nie tylko wskazanego zarzutu, lecz także dwóch pierwszych zarzutów powołanych przez wnoszące odwołanie [48].

79. W związku z powyższym wydaje mi się, że z wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada [49] trudno jest wnioskować, iż Trybunał orzekł, że brak dochowania trzymiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, pociąga za sobą automatycznie nieważność spornego rozporządzenia. Ponadto w pkt 35 wyroku Ningbo Yonghong Fasteners/Rada [50] Trybunał wyjaśnił, że w wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) nie zawarł on żadnych wskazówek co do konsekwencji niedotrzymania tego terminu.

80. Jeśli chodzi o wyrok Ningbo Yonghong Fasteners/Rada (C-601/12 P, EU:C:2014:115), uważam, w przeciwieństwie do tego, co twierdzą Rada i Komisja, że nie wynika z niego jasno, iż brak dotrzymania terminu mógłby prowadzić do nieważności spornego rozporządzenia jedynie w przypadku, gdy skarżące w postępowaniu głównym wykażą, że w razie dochowania tego terminu Rada mogła przyjąć inne korzystniejsze dla nich rozporządzenie. W sprawie zakończonej tym wyrokiem Trybunał w wyniku odwołania musiał zbadać dwa zarzuty odnoszące się do dokonanej przez Sąd interpretacji art. 2 ust. 7 lit. c) akapit drugi rozporządzenia podstawowego, odnoszącego się do terminu na złożenie wniosku o MET. Zarzut pierwszy został przez Trybunał uznany za niedopuszczalny [51]. Jeśli chodzi o zarzut drugi zarzut, Trybunał wskazał jedynie, że wnosząca odwołanie mylnie odczytała zaskarżony wyrok [52] oraz że „[w] tych okolicznościach oraz w braku konieczności orzekania w przedmiocie, czy wskazany [w tym przepisie] termin stanowi gwarancję proceduralną mającą na celu ochronę prawa do obrony wnoszącej odwołanie, należy stwierdzić, że zarzut ten jest pozbawiony podstaw, a co za tym idzie, powinien zostać uznany za bezzasadny" [53].

45 — Wyrok C-249/10 P, EU:C:2012:53.
46 — Punkt 25.
47 — Punkt 39.
48 — Punkt 40.
49 — Wyrok C-249/10 P, EU:C:2012:53.
50 — Wyrok C-601/12 P, EU:C:2014:115.
51 — Punkty 29–33.
52 — Punkty 39, 40.
53 — Punkt 41.

81. Prawdą jest, że w pkt 42 tego wyroku Trybunał orzekł, iż „[w] każdym wypadku argumenty przedstawione przez wnoszącą odwołanie w ramach [tego] zarzutu [były] niewystarczające w zakresie, w jakim nie przedstawiła ona podstaw dla uzasadnienia, dlaczego nie można wykluczyć, że decyzja w zakresie przyznania […] MET lub sporne rozporządzenie mogłyby być dla niej bardziej korzystne, gdyby dochowano omawianego terminu, tym bardziej że wnosząca odwołanie nie kwestionowała przed Trybunałem zaskarżonego wyroku w zakresie decyzji dotyczącej […] MET". Powyższe wskazuje, że Trybunał przychyla się do orzecznictwa Sądu w zakresie konsekwencji braku dochowania trzymiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit drugi rozporządzenia podstawowego [54]. Jednakże, zważywszy, że z powyższego orzecznictwa nie płynie żaden pewny wniosek, niniejsze sprawy stanowią okazję do sprecyzowania stanowiska Trybunału w tym względzie.

82. Uważam, że powyższe orzecznictwo powinno zostać potwierdzone. Jak bowiem podnosi Sąd, w rozporządzeniu podstawowym brak jest jakichkolwiek wskazówek co do konsekwencji wynikających z przekroczenia trzymiesięcznego terminu na przyznanie MET, inaczej niż ma to miejsce w przypadku innych terminów proceduralnych przewidzianych tym rozporządzeniem [55]. Podobnie, prace przygotowawcze prowadzące do dodania art. 2 ust. 7 lit. c) do rozporządzenia podstawowego nie dostarczają w tym zakresie dodatkowych wskazówek, ograniczając się do wskazania, że rozpoznanie wniosku o MET powinno zostać dokonane na tyle wcześnie w ramach dochodzenia, by umożliwić dotrzymanie innych terminów [56].

83. W wyroku Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Rada [57] Trybunał musiał orzec w kwestii, czy brak dochowania dziesięciodniowego terminu określonego w art. 20 ust. 5 rozporządzenia podstawowego powinien prowadzić do stwierdzenia nieważności odnośnego rozporządzenia nakładającego cła antydumpingowe. Przepis ten stanowi, że Komisja powinna wyznaczyć zainteresowanym przedsiębiorstwom co najmniej dziesięciodniowy termin na przedstawienie uwag co do ostatecznie ujawnionych faktów i ustaleń, na podstawie których zalecane jest zastosowanie ostatecznych środków. Podobnie jak art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego, przepis ten nie zawiera żadnych wskazówek w zakresie konsekwencji niedochowania tego terminu.

84. Trybunał, potwierdzając stanowisko Sądu, orzekł, że „niedochowanie [powyższego] terminu […] może prowadzić do stwierdzenia nieważności spornego rozporządzenia jedynie wtedy, gdy istnieje możliwość, że z powodu tej nieprawidłowości postępowanie administracyjne mogłoby doprowadzić do innego wyniku, co w konkretny sposób wpływałoby na prawo wnoszącej odwołanie do obrony" [58]. W tym względzie przypomniał on, iż „jak wynika z orzecznictwa Trybunału, nie można zobowiązać wnoszącej odwołanie do wykazania, że decyzja Komisji miałaby inną treść, lecz jedynie, że ewentualności tej nie można całkowicie wykluczyć, w razie gdyby miała ona możliwość lepszego zagwarantowania swej obrony w braku nieprawidłowości proceduralnych" [59].

85. Ponadto również w tym samym wyroku Trybunał miał okazję zbadać kwestię konsekwencji przyjęcia przez Komisję decyzji w sprawie MET po upływie trzymiesięcznego okresu i zastępującej pierwotną decyzję. Trybunał wskazał, że „[w] świetle zasad praworządności i dobrej administracji wykładni [art. 2 ust. 7 lit. c) rozporządzenia podstawowego] nie można dokonywać w ten sposób, że

54 — Zobacz na przykład wyroki: Shanghai Excell M & E Enterprise i Shanghai Adeptech Precision/Rada, T-299/05, EU:T:2009:72; Since Hardware (Guangzhou)/Rada, T-156/11, EU:T:2012:431; a także Gold East Paper i Gold Huasheng Paper/Rada, T-443/11, EU:T:2014:774.

55 — Wyrok Shanghai Excell M & E Enterprise i Shanghai Adeptech Precision/Rada, T-299/05, EU:T:2009:72, pkt 116, 118, 119.

56 — Zobacz komunikat Komisji z dnia 12 grudnia 1997 r. do Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczący traktowania dawnych państw nieposiadających gospodarki rynkowej w ramach postępowań antydumpingowych oraz propozycja rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie nr 384/96 [COM(97) 677 wersja ostateczna]. Podobnie, prace przygotowawcze prowadzące do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1168/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 1225/2009 w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej (Dz.U. L 344, s. 1) nie dostarczają dalszych wskazówek co do tego terminu, który został wydłużony do ośmiu miesięcy.

57 — Wyrok C-141/08 P, EU:C:2009:598.

58 — Punkty 81, 107 i przytoczone tam orzecznictwo.

59 — Punkty 94, 108.

zobowiązuje on Komisję do przedstawienia Radzie projektu środków ostatecznych, który utrwalałby na niekorzyść zainteresowanego przedsiębiorstwa błąd w pierwotnej ocenie rzeczonych kryteriów materialnoprawnych” [60]. W związku z tym Trybunał uznał, że „w przypadku gdy Komisja stwierdzi w toku dochodzenia, odmiennie niż w jej pierwotnej ocenie, że przedsiębiorstwo spełnia kryteria wskazane w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit pierwszy rozporządzenia podstawowego, zobowiązana jest do wyciągnięcia z tego odpowiednich konsekwencji, zapewniając poszanowanie przewidzianych rozporządzeniem podstawowym gwarancji proceduralnych” [61].

86. Uważam, że Sąd słusznie przyjął wniosek, iż należy uznać, że „jakkolwiek zasadniczo wszystkie decyzje w sprawie MET zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 7 lit. c) akapit drugi rozporządzenia podstawowego powinny być oczywiście podejmowane w terminie trzech miesięcy od wszczęcia dochodzenia i że przyjęte rozstrzygnięcie musi pozostawać w mocy w trakcie całego dochodzenia, to jednak w obecnym stanie prawa Unii, zgodnie z […] wykładnią tego przepisu dokonaną przez sąd Unii, po pierwsze, sam fakt wydania decyzji z przekroczeniem tego terminu nie prowadzi do stwierdzenia nieważności rozporządzenia nakładającego cło antydumpingowe, a po drugie, taka decyzja może być zmieniona w toku postępowania, jeżeli okaże się, że jest błędna” [62].

87. W świetle powyższego jestem zdania, że Trybunał powinien potwierdzić orzecznictwo Sądu, zgodnie z którym nie można uznać, iż każde przekroczenie terminu przewidzianego w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit drugi rozporządzenia podstawowego powinno automatycznie prowadzić do stwierdzenia nieważności rozporządzenia Rady ustanawiającego ostateczne cła antydumpingowe. Przekroczenie tego terminu może bowiem skutkować nieważnością aktu tylko wtedy, gdy skarżąca wykaże, że w braku takiego przekroczenia terminu Rada mogła wydać rozporządzenie o innej treści, bardziej korzystne dla jej interesów aniżeli odnośne rozporządzenie [63].

88. Należy stwierdzić, że skarżące w postępowaniu głównym nie przedstawiły żadnych dowodów na to, iż brak przekroczenia terminu przez Komisję mógł prowadzić do wydania rozporządzenia bardziej korzystnego dla ich interesów aniżeli sporne rozporządzenie.

89. W związku z powyższym uważam, że przekroczenie terminu przewidzianego w art. 2 ust. 7 lit. c) akapit drugi rozporządzenia podstawowego nie ujawniło okoliczności mogących naruszać jego ważność.

3. W przedmiocie określenia marginesu dumpingu

90. Pytanie pierwsze sądu odsyłającego w sprawie C-34/14 również zmierza do wyjaśnienia tego, czy sporne rozporządzenie jest nieważne z powodu naruszenia art. 9 ust. 6 rozporządzenia podstawowego w zakresie, w jakim marża Golden Stepu – jedynej spółki korzystającej z MET – nie została uwzględniona dla celów obliczenia średniego ważonego marginesu dumpingu próby, a zatem nie miała żadnego wpływu na średni ważony margines dumpingu zastosowany wobec chińskich producentów eksportujących nieobjętych tą próbą.

91. Jak rozumiem, w ocenie sądu odsyłającego Komisja była zobowiązana do ustalenia indywidualnych marginesów dumpingu w stosunku do producentów eksportujących objętych próbą, a następnie do obliczenia średniego ważonego marginesu dumpingu próby, uwzględniającego indywidualną marżę Golden Stepu.

60 — Punkt 111.

61 — Punkt 112.

62 — Wyrok Since Hardware (Guangzhou)/Rada, T-156/11, EU:T:2012:431, pkt 167.

63 — Ibidem, pkt 160 i przytoczone tam orzecznictwo.

92. W tym względzie uważam, że sąd odsyłający dokonał błędnej interpretacji postanowień rozporządzenia podstawowego. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 11 tego rozporządzenia „istnienie marginesów dumpingu w okresie objętym postępowaniem zwykle ustala się na podstawie porównania średniej ważonej wartości normalnej ze średnią ważoną cen we wszystkich transakcjach wywozowych do Wspólnoty lub na podstawie porównania poszczególnych wartości normalnych z poszczególnymi cenami eksportowymi do Wspólnoty w rozbiciu na poszczególne transakcje". Przepis ten nie wyłącza przypadków stosowania kontroli wyrywkowej. W świetle tego przepisu Komisja miała prawo obliczyć średni ważony margines dumpingu w odniesieniu do producentów eksportujących objętych próbą, w zakresie, w jakim w momencie przyjmowania rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych żaden z producentów eksportujących nie uzyskał MET ani IT [64].

93. Następnie, jeśli chodzi o przyjętą metodę ustalenia marginesu dumpingu dla producentów eksportujących współpracujących w dochodzeniu, ale nieuwzględnionych w próbie, należy wskazać, że Komisja zastosowała art. 9 ust. 6 rozporządzenia podstawowego. I tak, z motywu 135 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych wynika, że margines dumpingu dla tych producentów eksportujących, którzy nie zostali poddani indywidualnemu badaniu, został określony na podstawie średniego ważonego marginesu dumpingu dla przedsiębiorstw objętych próbą. Ponieważ obliczony został jeden margines dumpingu, po pierwsze, dla próby chińskich producentów eksportujących, a po drugie, w odniesieniu do próby wietnamskich producentów eksportujących, te same marginesy dumpingu należy także przypisać wszystkim innym eksportującym producentom z Chin i Wietnamu [65].

94. W okresie pomiędzy przyjęciem rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych i przyjęciem spornego rozporządzenia Komisja przyznała MET Golden Stepowi, który wybrano do próby, uznając, że w świetle informacji przedstawionych przez to przedsiębiorstwo należało ponownie rozważyć pierwotną decyzję i przyznać mu MET [66]. Wobec powyższego ustalono indywidualny margines dumpingu dla tego przedsiębiorstwa [67]. Natomiast metoda ustalania marginesu dumpingu pozostała niezmieniona, to znaczy Komisja zastosowała art. 9 ust. 6 rozporządzenia podstawowego [68] i nic w treści tego rozporządzenia nie wskazuje, że margines dumpingu Golden Stepu nie został uwzględniony w tych obliczeniach. W tym względzie z wyroku Zhejiang Aokang Shoes/Rada [69] wynika, że Sąd orzekł, iż margines dumpingu Golden Stepu został uwzględniony w celu obliczenia średniego ważonego marginesu dumpingu próby [70]. Wyrok ten został co prawda uchylony przez Trybunał z uwagi na naruszenie przez Sąd art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego [71], jednakże twierdzenie dotyczące uwzględnienia marginesu dumpingu Golden Stepu w celu obliczenia średniego ważonego marginesu dumpingu próby nie było kwestionowane przez wnoszącą odwołanie.

95. W konsekwencji, mając na względzie ogół powyższych rozważań, uważam, że margines dumpingu dla przywozu obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzącego z Chin i Wietnamu został w spornym rozporządzeniu ustalony właściwie. Ponadto twierdzenie to jest prawdziwe również w przypadku rozporządzenia rozszerzającego, w zakresie, w jakim zastosowano w nim taką samą metodę obliczeń [72].

64 — Zobacz motyw 134 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych.

65 — Zobacz motyw 143 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych.

66 — Zobacz motywy 70–72 spornego rozporządzenia.

67 — Zobacz motyw 146 tego rozporządzenia.

68 — Ibidem.

69 — Wyrok T-407/06 i T-408/06, EU:T:2010:68.

70 — Punkt 103.

71 — Wyrok Zhejiang Aokang Shoes/Rada, C-247/10 P, EU:C:2012:710, pkt 34.

72 — Zobacz motywy 126, 127 i 130 tego rozporządzenia.

4. W przedmiocie określenia szkody i związku przyczynowego

96. W ramach pytań od czwartego do szóstego w sprawie C-659/13 sąd odsyłający zwraca się do Trybunału o wyjaśnienie, czy sporne rozporządzenie należy uznać za nieważne w zakresie, w jakim narusza ono art. 3–5 i 17 rozporządzenia podstawowego z powodu niewystarczającej liczby współpracujących wspólnotowych producentów, dowodów zawartych w aktach dochodzenia świadczących o tym, że szkoda dla przemysłu Wspólnoty została oszacowana na podstawie danych zawierających istotne błędy rzeczowe, oraz faktu, iż skutki innych czynników, o których wiadomo, że powodują szkody, nie zostały wyodrębnione i odróżnione od skutków przywozów stanowiących rzekomo dumping.

97. Przede wszystkim w ramach pytania czwartego C & J Clark podnosi, że instytucje unijne nie mogły w sposób właściwy oszacować szkody dla przemysłu wspólnotowego, ponieważ jedynie dziesięciu producentów wspólnotowych zostało uwzględnionych w próbie i popierało skargę, co odpowiada jedynie 4,2% produkcji wspólnotowej i jest dalekie od poziomu 25% wymaganego zgodnie z art. 5 ust. 4 rozporządzenia podstawowego.

98. Nie podzielam punktu widzenia spółki C & J Clark.

99. Przypominam, że art. 5 ust. 1 i 4 tego rozporządzenia stanowi, iż dochodzenie mające na celu ustalenie występowania, stopnia i skutków domniemanego dumpingu wszczyna się na pisemny wniosek w imieniu przemysłu wspólnotowego. Sytuacja taka występuje, jeżeli wniosek ten popierają producenci wspólnotowi, których całkowita produkcja stanowi ponad 50% łącznej produkcji produktu podobnego tej części przemysłu wspólnotowego, która wyraża poparcie lub sprzeciw w stosunku do wniosku. Jednakże nie wszczyna się postępowania, jeżeli udział producentów wspólnotowych w sposób wyraźny popierających wniosek stanowi mniej niż 25% całkowitej produkcji produktu podobnego wytwarzanej przez przemysł wspólnotowy.

100. Zważywszy na znaczną liczbę producentów wspólnotowych, Komisja postanowiła w pierwszej kolejności zebrać różne informacje o tych producentach za pomocą kwestionariusza dotyczącego zdolności do złożenia wniosku. W szczególności w kwestionariuszu tym producenci wspólnotowi zobowiązani byli wypowiedzieć się w kwestii swego stanowiska co do ewentualnego wszczęcia dochodzenia antydumpingowego, czy byli za, przeciwni czy też nie mieli zdania w przedmiocie takiego wniosku [73]. Jak wskazał Sąd w wyroku Brosmann Footwear (HK) i in./Rada [74], podstawą prawną żądania tych informacji był art. 5 ust. 4 rozporządzenia podstawowego. Ponadto do kwestionariusza tegoż załączony został tekst art. 4 i 5 rozporządzenia podstawowego. Podobnie jak Sąd uważam, że powyższe stanowi o tym, iż producenci wspólnotowi mieli świadomość, że wymieniony kwestionariusz zmierzał do ustalenia w szczególności, czy popierali oni wniosek, oraz że w tym celu powinni przedstawić szereg elementów dowodowych w zakresie istnienia dumpingu, szkody i związku przyczynowego między nimi [75], elementów konstytutywnych wniosku stosownie do art. 5 ust. 2 rozporządzenia podstawowego.

73 — Zobacz pkt 43 i załącznik 2 do pisemnych uwag spółki C & J Clark. Zobacz także wyrok Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, T-401/06, EU:T:2010:67, pkt 109, 110. Przypominam, że Trybunał uchylił ten wyrok z powodu braku rozpoznania przez Komisję wniosku MET. Ustalenia Sądu w tym zakresie nie zostały zatem podważone.

74 — Wyrok T-401/06, EU:T:2010:67.

75 — Punkt 111.

101. Wniosek płynący z powyższego jest prosty. Podane w kwestionariuszu odpowiedzi w zakresie zdolności do złożenia wniosku wystarczały do wykazania, że 814 producentów wspólnotowych, reprezentujących ponad 40% produkcji wspólnotowej, popierało wniosek, stosownie do art. 5 ust. 4 tego rozporządzenia [76]. Jedynie na podstawie elementów dowodowych przedstawionych przez tych producentów Komisja wyselekcjonowała tych, którzy będą najlepiej reprezentować przemysł wspólnotowy dla celów próby, stosownie do art. 17 rozporządzenia podstawowego [77].

102. Ponadto z pytania piątego w sprawie C-659/13 wynika, że również sąd odsyłający ma wątpliwości co do ważności spornego rozporządzenia z uwagi na naruszenie art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego oraz art. 296 TFUE w zakresie, w jakim z akt postępowania wynika, że szkoda dla przemysłu Wspólnoty została oszacowana na podstawie danych zawierających błędy rzeczowe.

103. C & J Clark wyjaśnia w tym względzie, że Komisja otrzymała informacje podające w wątpliwość informacje przekazane przez pewnych producentów wspólnotowych w ramach dochodzenia antydumpingowego. Jednakże instytucje unijne nie dokonały weryfikacji swoich wniosków w zakresie szkody w oparciu o powyższe informacje, a sporne rozporządzenie nie wskazuje dlaczego. Tym samym doszło do naruszenia art. 3 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, zgodnie z którym określenie istnienia szkody odbywa się na podstawie zebranych dowodów, po dokonaniu obiektywnej oceny.

104. Należy wskazać, że art. 3 ust. 5 tego rozporządzenia stanowi, iż badanie wpływu dumpingowego przywozu na przemysł wspólnotowy obejmuje ocenę wszystkich czynników i wskaźników ekonomicznych mających związek ze stanem tego przemysłu. Uważam, że informacje powoływane przez spółkę C & J Clark oraz wskazane w aneksie do jej pisemnych uwag są w rzeczywistości jedynie pojawiającymi się w prasie zarzutami odnośnie do rzekomych nadużyć i błędów, których mieli dopuścić się wspólnotowi producenci obuwia [78]. W związku z powyższym instytucje unijne w ramach dochodzenia antydumpingowego mogły zgodnie z prawem pominąć te informacje jako nieistotne i niewiarygodne i skoncentrować się na licznych istotnych i złożonych elementach dowodowych przedstawionych przez zainteresowane podmioty gospodarcze.

105. Wreszcie w ramach pytania szóstego sąd odsyłający w sprawie C-659/13 ma wątpliwość, czy sporne rozporządzenie jest nieważne w zakresie, w jakim narusza art. 3 ust. 7 rozporządzenia podstawowego, gdyż skutki innych czynników, o których wiadomo, że powodują szkody, nie zostały wyodrębnione i odróżnione od skutków przywozów stanowiących rzekomo dumping, co powoduje, że związek przyczynowy między przywozem a szkodą poniesioną przez przemysł wspólnotowy nie został właściwie ustalony.

106. W szczególności zdaniem C & J Clark instytucje Unii w sposób niewystarczający zbadały brak konkurencyjności przemysłu wspólnotowego, wpływ przywozu z krajów trzecich oraz likwidację kontyngentu na przywóz z Chin.

107. Przypominam, że w świetle utrwalonego orzecznictwa ustalenie wystąpienia szkody w przemyśle wspólnotowym wymaga oceny złożonych sytuacji gospodarczych i kontrola sądowa takiej oceny musi ograniczyć się do weryfikacji poszanowania zasad proceduralnych, prawidłowości ustaleń okoliczności faktycznych, braku oczywistego błędu w ocenie tych okoliczności faktycznych oraz braku nadużycia władzy. Jest tak w szczególności w przypadku ustalania, w ramach postępowania antydumpingowego, czynników wyrządzających szkodę przemysłowi wspólnotowemu [79].

76 — Zobacz motywy 155 i 158 spornego rozporządzenia.

77 — Zobacz motywy 65 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych i 57 spornego rozporządzenia. Zobacz także pkt 44 uwag spółki C & J Clark.

78 — Zobacz także wyrok Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, T-401/06, EU:T:2010:67, pkt 167.

79 — Wyrok TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, pkt 34.

108. Przy ustalaniu szkody instytucje Unii są zobowiązane do zbadania, czy szkoda, na której zamierzają oprzeć swe ustalenia, istotnie została spowodowana przywozem po cenach dumpingowych, oraz są zobowiązane pominąć szkodę spowodowaną innymi czynnikami, a w szczególności zachowaniem samych producentów wspólnotowych [80].

109. Do instytucji Unii należy w tym zakresie zbadanie, czy skutki tych innych czynników mogły przerwać związek przyczynowy pomiędzy omawianym przywozem a szkodą poniesioną przez przemysł wspólnotowy. Do nich należy sprawdzenie również, czy szkoda spowodowana tymi innymi czynnikami nie została uwzględniona w ramach określania szkody w rozumieniu art. 3 ust. 7 rozporządzenia podstawowego i czy w konsekwencji nałożone cło antydumpingowe nie wykroczyło poza to, co konieczne do wyeliminowania szkody spowodowanej przez przywóz po cenach dumpingowych. Jednakże jeśli instytucje Unii uznają, że wbrew tym czynnikom szkoda spowodowana dumpingowym przywozem jest istotna zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia podstawowego, to można stwierdzić, że zaistniał związek przyczynowy pomiędzy dumpingowym przywozem a szkodą poniesioną przez przemysł wspólnotowy [81].

110. Analiza znaczenia innych czynników, jakie należy uwzględnić dla celów określenia szkody, wymaga złożonej oceny ekonomicznej, w ramach której, przypomnijmy, instytucje Unii dysponują szerokim zakresem swobodnego uznania. W niniejszej sprawie ze spornego rozporządzenia jasno wynika, że instytucje Unii zbadały, czy szkoda poniesiona przez producentów wspólnotowych nie wynikała z innych czynników niż przywóz objęty środkami antydumpingowymi, a w szczególności z braku konkurencyjności przemysłu wspólnotowego, wpływu przywozu z państw trzecich czy zniesienia kontyngentów na przywóz z Chin [82].

111. W związku z powyższym, mając na względzie ogół powyższych rozważań, uważam, że instytucje Unijne nie dopuściły się błędu w ocenie szkody doznanej przez przemysł wspólnotowy ani związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a przywozem, wobec którego zastosowano środki antydumpingowe.

5. Wpływ sprawozdania zespołu orzekającego organu ds. rozstrzygania sporów WTO i zasad WTO na ważność spornego rozporządzenia

112. W ramach pytania pierwszego w sprawie C-34/14 sąd odsyłający ma wątpliwość co do ważności spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim opiera się ono na art. 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego. Sąd odsyłający uważa, że przepis ten jest niezgodny z art. 6.10 i 9.2 porozumienia antydumpingowego. Ponadto sporne rozporządzenie miałoby również być nieważne z uwagi na brak obliczenia marginesu dumpingu Golden Stepu stosownie do art. 2.2.2. ppkt (iii) porozumienia antydumpingowego, zgodnie ze sprawozdaniem zespołu orzekającego organu ds. rozstrzygania sporów WTO (zwanego dalej „ORS"), do którego skierowano spór „UE–Chaussures" [83].

113. Należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, iż porozumienie ustanawiające WTO oraz porozumienia zawarte w załącznikach 1, 2 i 3 do tego porozumienia (zwane dalej łącznie „porozumieniami WTO"), zważywszy na ich charakter i systematykę, nie należą co do zasady do norm, w świetle których może być dokonywana kontrola zgodności z prawem aktów

80 — Ibidem, pkt 35.

81 — Ibidem, pkt 36, 37.

82 — Zobacz motywy 222–238 tego rozporządzenia i 210–231 rozporządzenia w sprawie ceł tymczasowych. W tym względzie Sąd w sprawie zakończonej wyrokiem Brosmann Footwear (HK) i in./Rada, T-401/06, EU:T:2010:67, miał okazję szczegółowo przeanalizować te punkty i odrzucił zarzut, stosownie do którego związek przyczynowy pomiędzy dumpingowym przywozem a szkodą poniesioną przez przemysł wspólnotowy nie został wystarczająco udowodniony (pkt 190–200). Przypominam, że chociaż wyrok ten został uchylony przez Trybunał, to ustalenia Sądu nie zostały zakwestionowane przez Trybunał w ramach postępowania odwoławczego.

83 — Zobacz raport zespołu orzekającego „Unia Europejska – Środki antydumpingowe dotyczące niektórych rodzajów obuwia pochodzących z Chin" (dokument WT/DS405/R WTO).

instytucji Unii [84]. Jedynie w sytuacji, gdyby Unia miała zamiar wykonać szczególny obowiązek przyjęty w ramach tych porozumień i gdyby odnośny akt prawa Unii wyraźnie odsyłał do konkretnych postanowień tych porozumień, do sądu Unii należy w odpowiednim przypadku kontrola zgodności z prawem aktu Unii i aktów wydanych w celu jego wykonania w świetle porozumień WTO [85].

114. W ocenie sądu odsyłającego z motywów 3 i nast. rozporządzenia podstawowego wynika, że postanowienia tego aktu zostały zmienione w konsekwencji wielostronnych negocjacji handlowych zakończonych w 1994 r. oraz zawarcia nowych porozumień w sprawie stosowania art. VI GATT, do których należy porozumienie antydumpingowe. W związku z powyższym „należy wprowadzić język nowych porozumień do przepisów prawnych [Unii] *w możliwie najszerszym zakresie*" [86]. Prawodawca unijny przyjął zatem rozporządzenie podstawowe celem wypełnienia zobowiązań międzynarodowych, a Trybunał powinien skontrolować zgodność z prawem spornego rozporządzenia w świetle tych zobowiązań.

115. Trybunał miał ostatnio okazję wypowiedzeć się w tym zakresie. W wyroku Komisja/Rusal Armenal [87] Trybunał wskazał, że „w niektórych przypadkach Trybunał uznawał, iż system antydumpingowy WTO może stanowić wyjątek od ogólnej zasady, zgodnie z którą sąd Unii nie może kontrolować zgodności z prawem aktów instytucji Unii w świetle ich zgodności z postanowieniami porozumień WTO" [88]. Niemniej jednak „aby w danym konkretnym przypadku można było dopuścić taki wyjątek, należy w prawnie wymagany sposób wykazać, że prawodawca w oczywisty sposób wykazał zamiar wdrożenia do prawa Unii szczególnego zobowiązania przyjętego w ramach porozumień WTO" [89]. „W tym celu nie wystarcza […], iż z motywów aktu prawnego Unii jedynie ogólnie wynika, że dany akt prawny ma zostać przyjęty przy uwzględnieniu międzynarodowych zobowiązań Unii. Konieczne jest natomiast, aby z zaskarżonego szczególnego przepisu Unii można było wywnioskować, że ma on na celu wdrożenie do prawa Unii szczególnego zobowiązania wynikającego z prawa WTO" [90].

116. Artykuł 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego wprowadził specjalny reżim dla przywozu z krajów pozbawionych gospodarki rynkowej, to jest IT zainteresowanych producentów eksportujących. Przyznanie tego rodzaju traktowania prowadzi do zastosowania szczególnej metody dla obliczenia wartości normalnej.

117. Ustalenie Trybunału dotyczące art. 2 ust. 7 rozporządzenia podstawowego [91] odnosi się również do art. 9 ust. 5 tego rozporządzenia. Z powołanego wyżej komunikatu Komisji wynika [92], że IT, podobnie jak MET, ma na celu uwzględnienie powstawania przedsiębiorstw w państwach członkowskich WTO nieposiadających gospodarki rynkowej, działających w sposób niezależny od państwa, mających z prawnego i faktycznego punktu widzenia dowolność w ustalaniu poziomu swojej sprzedaży eksportowej. Artykuł 9 ust. 5 rozporządzenia podstawowego stanowi zatem również wyraz woli prawodawcy Unii przyjęcia w tym zakresie podejścia podobnego do porządku prawnego Unii.

84 — Wyrok Komisja/Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo.

85 — Ibidem, pkt 40, 41 i przytoczone tam orzecznictwo.

86 — Zobacz motyw 5 rozporządzenia podstawowego. Wyróżnienie moje.

87 — Wyrok C-21/14 P, EU:C:2015:494.

88 — Punkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo.

89 — Punkt 45.

90 — Punkt 46.

91 — Punkty 48–50.

92 — Zobacz przypis na stronie 56.

118. Wspomnianego twierdzenia nie podważa również okoliczność, że motyw 5 rozporządzenia podstawowego stanowi, iż należy dokonać „w możliwie najszerszym zakresie" transpozycji postanowień porozumienia antydumpingowego do prawa Unii. Owo wyrażenie powinno być bowiem interpretowane w ten sposób, że nawet jeżeli prawodawca Unii zamierzał uwzględnić postanowienia porozumienia antydumpingowego przy przyjmowaniu rozporządzenia podstawowego, to jednak nie wyraził woli dokonania transpozycji jakiegokolwiek z tych postanowień do wspomnianego rozporządzenia [93].

119. Jeśli chodzi o wpływ sprawozdania zespołu orzekającego ORS na ważność spornego rozporządzenia, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1515/2001 [94] Rada na podstawie sprawozdania przyjętego przez ORS może, w zależności od przypadku, odwołać kwestionowany środek lub wprowadzić do niego zmiany, lub przyjąć wszelkie inne środki wykonawcze, które w tych okolicznościach uznaje za właściwe. Należy stwierdzić, że żaden szczególny środek nie został przyjęty celem odwołania lub zmiany marginesu dumpingu nałożonego na Golden Step. Unia nie wyraziła zamiaru wykonania szczególnego zobowiązania przyjętego w ramach porozumienia antydumpingowego, i jak stwierdzono powyżej, rozporządzenie podstawowe nie odsyła wprost do poszczególnych postanowień tego porozumienia, zatem ważność spornego rozporządzenia nie może być oceniana w świetle powyższego porozumienia, w rozumieniu nadanym mu w późniejszym czasie przez rekomendację ORS [95].

120. W konsekwencji Trybunał nie może dokonać oceny ważności spornego rozporządzenia w świetle porozumienia antydumpingowego i nie jest związany sprawozdaniem zespołu orzekającego ORS.

C – *W przedmiocie konsekwencji wynikających z wyroków Brosmann Footwear (HK) i in./Rada oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada oraz z nieważności spornego rozporządzenia*

121. Pytanie siódme w sprawie C-659/13 oraz pytanie drugie lit. a) w sprawie C-34/14 wymagają od Trybunału zajęcia stanowiska, po pierwsze, w kwestii skutków wyroków Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) dla innych producentów eksportujących oraz, po drugie, w kwestii skutków nieważności spornego rozporządzenia.

1. W przedmiocie skutków wyroków Brosmann Footwear (HK) i in./Rada oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada

122. W ramach pytania siódmego First-tier Tribunal (Tax Chamber) zwraca się do Trybunału o wyjaśnienie, czy stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia w sprawach zakończonych wyrokami Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) ma ten skutek, że cła antydumpingowe pobrane stosownie do tego rozporządzenia były nienależne w rozumieniu art. 236 ust. 1 akapit pierwszy kodeksu celnego.

123. Sąd odsyłający pyta w rzeczywistości o to, czy powyższe stwierdzenie nieważności odnosi skutek erga omnes.

124. Przypominam, że Trybunał w powyższych wyrokach stwierdził nieważność spornego rozporządzenia „w zakresie dotyczącym wnoszących odwołanie" w tych sprawach.

93 — Zobacz wyrok Komisja/Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, pkt 52.

94 — Rozporządzenie Rady z dnia 23 sierpnia 2001 r. w sprawie środków, które Wspólnota może podjąć po przyjęciu przez organ ds. rozstrzygania sporów WTO sprawozdania dotyczącego zagadnień antydumpingowych i antysubsydyjnych (Dz.U. L 201, s. 10).

95 — Zobacz podobnie wyrok Ikea Wholesale, C-351/04, EU:C:2007:547, pkt 29–35.

125. Ponadto zgodnie z orzecznictwem Trybunału sąd unijny nie może orzekać ultra petita, zatem stwierdzenie nieważności nie może wychodzić poza żądania skarżącego [96]. W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że jeśli adresat decyzji postanawia wnieść skargę o stwierdzenie jej nieważności, sąd unijny rozstrzyga jedynie w przedmiocie tych elementów decyzji, które dotyczą tego adresata, podczas gdy elementy, które dotyczą innych adresatów i które nie zostały zaskarżone, nie wchodzą w zakres przedmiotu sporu podlegającego rozstrzygnięciu przez ten sąd [97].

126. Ponadto Trybunał orzekł, że chociaż bezwzględnie wiążący charakter wyroku sądu unijnego stwierdzającego nieważność obejmuje zarówno sentencję, jak i uzasadnienie stanowiące podstawę tego wyroku, niemniej nie może on pociągać za sobą nieważności aktu, który nie został poddany ocenie sądu Unii, a który jest niezgodny z prawem z tego samego powodu [98].

127. W konsekwencji stwierdzenie przez Trybunał nieważności spornego rozporządzenia w sprawach zakończonych wyrokami Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) w zakresie, w jakim rozporządzenie to nakłada cło antydumpingowe na wnoszące odwołanie, nie wpływa na ważność innych elementów tego rozporządzenia, a w szczególności na stosowanie cła antydumpingowego do przywozu niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami wytwarzanego przez innych producentów eksportujących, w tym dostawców spółki C & J Clark i Pumy, zważywszy, że elementy te nie były przedmiotem sporu podlegającego rozstrzygnięciu przez sąd Unii [99].

128. Stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia w powyższych wyrokach nie powoduje, że cła antydumpingowe pobrane stosownie do tego rozporządzenia były nienależne w rozumieniu art. 236 ust. 1 akapit pierwszy kodeksu celnego w stosunku do importerów zaopatrujących się u producentów eksportujących innych niż wskazani w powyższych wyrokach.

2. W przedmiocie konsekwencji wynikających z nieważności spornego rozporządzenia

129. W ramach pytania drugiego lit. a) w sprawie C-34/14 Finanzgericht München dąży do wyjaśnienia konsekwencji stwierdzenia przez Trybunał nieważności spornego rozporządzenia.

130. W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem „do organów krajowych należy wyciągnięcie konsekwencji w ich porządku prawnym ze stwierdzenia nieważności, co skutkowałoby tym, że cła antydumpingowe zapłacone na podstawie danego rozporządzenia nie byłyby prawnie należne w rozumieniu art. 236 ust. 1 [kodeksu celnego] i powinny co do zasady zostać zwrócone przez organy celne zgodnie z tym przepisem, jeżeli przesłanki, którym podlega taki zwrot – w tym przesłanka wskazana w art. 236 ust. 2 [kodeksu celnego] – zostały spełnione” [100].

131. W konsekwencji, w szczególności jeśli chodzi o Pumę, należy wskazać, że wskutek stwierdzenia nieważności rozporządzenia antydumpingowego przez Trybunał podmiot gospodarczy nie może co do zasady ubiegać się o zwrot cła antydumpingowego zapłaconego na podstawie tego rozporządzenia po upływie trzyletniego terminu, o którym mowa w art. 236 ust. 2 kodeksu celnego. Przepis ten ogranicza zatem zwrot prawnie nienależnego cła antydumpingowego do okresu trzech lat.

96 — Zobacz wyrok Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo.

97 — Ibidem, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo.

98 — Ibidem, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo.

99 — Zobacz podobnie wyrok Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, pkt 27.

100 — Zobacz wyrok Trubowest Handel i Makarov/Rada i Komisja, C-419/08 P, EU:C:2010:147, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo. Zobacz także wyrok CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, pkt 20.

132. W związku z powyższym na pytanie drugie lit. a) w sprawie C-34/14 należy odpowiedzieć, że Puma, która wniosła w postępowaniu głównym skargę na decyzje, w których zażądano od niej zapłaty cła antydumpingowego na podstawie spornego rozporządzenia, uznanego przez Trybunał za nieważne, jest co do zasady uprawniona do powołania się na tę nieważność w postępowaniu przed sądem krajowym w celu uzyskania zwrotu tych należności celnych zgodnie z art. 236 ust. 1 kodeksu celnego. Do sądu krajowego należy ustalenie, czy spełnione są przesłanki dokonania takiego zwrotu, w tym przesłanka przewidziana w ust. 2 tego przepisu.

D – *W przedmiocie pojęć nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej w rozumieniu art. 236 kodeksu celnego*

133. W ramach pytania drugiego lit. b) w sprawie C-34/14 sąd odsyłający zwraca się w istocie do Trybunału o orzeczenie, czy art. 236 ust. 2 akapit drugi kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia stanowi „nieprzewidzianą okoliczność", ze względu na którą osoba zainteresowana nie mogła złożyć wniosku w wymaganym trzyletnim terminie, co umożliwiłoby tym samym na przedłużenie tego terminu.

134. W tym względzie należy przypomnieć, że Trybunał w wyroku CIVAD [101] orzekł, iż „niezgodność rozporządzenia z prawem nie stanowi przejawu siły wyższej w rozumieniu tego przepisu, pozwalającej na przedłużenie trzyletniego terminu, w którym importer może wystąpić o zwrot należności celnych uiszczonych w oparciu o to rozporządzenie" [102].

135. Uważam, że orzeczenie to znajduje zastosowanie do okoliczności sprawy C-34/14. Przypominam, że „[p]ojęcie nieprzewidywalnych okoliczności obejmuje obiektywny element dotyczący nadzwyczajnego i niezależnego od woli zainteresowanego zdarzenia, jak również element subiektywny, polegający na obowiązku przeciwdziałania przez zainteresowanego następstwom takiego zdarzenia poprzez przedsięwzięcie odpowiednich środków, niewymagających jednak podjęcia działań nieproporcjonalnych do zamierzonego skutku" [103]. W rzeczywistości pojęcie nieprzewidywalnych okoliczności pokrywa się z pojęciem siły wyższej [104].

136. W związku z powyższym argumentacja przedstawiona przez Trybunał w wyroku CIVAD [105] znajduje zastosowanie w sprawie C-34/14. Zwrot uiszczonych należności celnych przywozowych lub wywozowych stanowi wyjątek od ogólnego reżimu prawnego przywozu i wywozu i w rezultacie wykładni przepisów przewidujących taki zwrot należy dokonywać w sposób ścisły, i dlatego pojęcie nieprzewidywalnych okoliczności w rozumieniu art. 236 ust. 2 akapit drugi kodeksu celnego należy interpretować ściśle [106].

101 — Wyrok C-533/10, EU:C:2012:347.

102 — Punkt 35.

103 — Zobacz wyrok Bell & Ross/OHIM, C-426/10 P, EU:C:2011:612, pkt 48.

104 — Zobacz postanowienie Faktor B. i W. Gęsina/Komisja, C-138/14 P, EU:C:2014:2256, pkt 20. W swoim orzecznictwie Trybunał nigdy nie dokonywał wyraźnego rozróżnienia pomiędzy tymi dwoma pojęciami i odmawiał nawet zbadania, czy różnica taka w rzeczywistości istnieje (zob. wyrok Bayer/Komisja, C-195/91 P, EU:C:1994:412, pkt 33).

105 — Wyrok C-533/10, EU:C:2012:347.

106 — Punkty 24, 25.

137. Trybunał orzekł następnie, że niezgodność z prawem rozporządzenia antydumpingowego, stanowiąca element obiektywny, nie może być uznana za okoliczność nadzwyczajną [107]. Co się tyczy aspektu podmiotowego, Puma mogła złożyć w postępowaniu przed sądem krajowym wniosek o zwrot, poczynając od pierwszej płatności ceł antydumpingowych na podstawie spornego rozporządzenia w szczególności w celu podważenia ważności tego rozporządzenia, powołując się na niezgodność z prawem tego rozporządzenia przed sądem krajowym, który może, a w niektórych przypadkach jest zobowiązany wystąpić do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym [108].

138. W konsekwencji uważam, że w zakresie, w jakim Puma miała sposobność zakwestionowania ważności spornego rozporządzenia przed upływem trzyletniego terminu określonego w art. 236 ust. 2 akapit pierwszy kodeksu celnego poprzez złożenie wniosku o zwrot ceł zapłaconych na podstawie spornego rozporządzenia, nieważność tego rozporządzenia, gdyby miała być rzeczywiście orzeczona przez Trybunał, nie może być uznana za okoliczność nadzwyczajną, która przeszkodziła skarżącej w złożeniu wniosku o zwrot w tym terminie [109].

139. Mając na uwadze powyższe, uważam, że art. 236 ust. 2 akapit drugi kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, iż stwierdzenie nieważności rozporządzenia ustanawiającego cło antydumpingowe nie stanowi nieprzewidzianej okoliczności w rozumieniu tego przepisu, pozwalającej na przedłużenie trzyletniego terminu, w którym importer może wystąpić o zwrot należności celnych uiszczonych w oparciu o to rozporządzenie.

V – **Wnioski**

140. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby Trybunał odpowiedział w następujący sposób na pytania prejudycjalne zadane przez First-tier Tribunal [sąd pierwszej instancji (izba podatkowa), Zjednoczone Królestwo]:

1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1472/2006 z dnia 5 października 2006 r. nakładające ostateczne cła antydumpingowe oraz stanowiące o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego nałożonego na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzących z Chińskiej Republiki Ludowej i Wietnamu i rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 1294/2009 z dnia 22 grudnia 2009 r. nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzącego z Wietnamu i pochodzącego z Chińskiej Republiki Ludowej, rozszerzone na przywóz niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami wysyłanego ze Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau, zgłoszonego lub niezgłoszonego jako pochodzące ze Specjalnego Regionu Administracyjnego Makau, w następstwie przeglądu wygaśnięcia zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 384/96 są nieważne w zakresie, w jakim Komisja Europejska nie rozpoznała wniosków o traktowanie na zasadach rynkowych i indywidualne traktowanie złożonych przez producentów eksportujących z Chin i Wietnamu nieobjętych próbą, z naruszeniem wymogów przewidzianych w art. 2 ust. 7 lit. b) i art. 9 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej.

2) Stwierdzenie przez Trybunał nieważności rozporządzenia nr 1472/2006 w sprawach zakończonych wyrokami Brosmann Footwear (HK) i in./Rada (C-249/10 P, EU:C:2012:53) oraz Zhejiang Aokang Shoes/Rada (C-247/10 P, EU:C:2012:710) w zakresie, w jakim rozporządzenie to nakłada cło antydumpingowe na wnoszące odwołanie w tych sprawach, nie wpływa na ważność innych elementów tego rozporządzenia, a w szczególności na stosowanie cła

107 — Punkt 30.
108 — Punkty 31–33.
109 — Punkt 34.

antydumpingowego do przywozu niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami wytwarzanego przez innych producentów eksportujących, zważywszy, że elementy te nie były przedmiotem sporu podlegającego rozstrzygnięciu przez sąd Unii.

141. Proponuję, aby Trybunał udzielił Finanzgericht München (sądowi finansowemu w Monachium, Niemcy) następującej odpowiedzi:

1) Rozporządzenie nr 1472/2006 i rozporządzenie wykonawcze nr 1294/2009 są nieważne w zakresie, w jakim Komisja Europejska nie rozpoznała wniosków o traktowanie na zasadach rynkowych i indywidualne traktowanie złożonych przez producentów eksportujących z Chin i Wietnamu nieobjętych próbą, z naruszeniem wymogów przewidzianych w art. 2 ust. 7 lit. b) i art. 9 ust. 5 rozporządzenia nr 384/96.

2) Importer, który jak Puma SE wniósł do sądu krajowego skargę na decyzje, w których zażądano od niego zapłaty cła antydumpingowego na podstawie rozporządzenia nr 1472/2006, uznanego przez Trybunał za nieważne, jest co do zasady uprawniony do powołania się na tę nieważność przed sądem krajowym w celu uzyskania zwrotu tych należności celnych zgodnie z art. 236 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny. Do sądu krajowego należy ustalenie, czy spełnione są przesłanki takiego zwrotu, w tym przesłanka przewidziana w ust. 2 tego przepisu.

3) Artykuł 236 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 2913/92 należy interpretować w ten sposób, że stwierdzenie nieważności rozporządzenia nakładającego cła antydumpingowe nie stanowi nieprzewidzianej okoliczności w rozumieniu tego przepisu, pozwalającej na przedłużenie trzyletniego terminu, w którym importer może wystąpić o zwrot należności celnych uiszczonych w oparciu o to rozporządzenie.